Ч. 223 (14.472). Львів, неділя 4. жовтня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За святе право на землю.

Львів, 3. жовтня 1936.

Земельне питання — одно з найболючіших у нашому складному національному житті. Земельна справа була не десятки літ, а століття головним рушієм не тільки нашого соціяльно-економічного, але й політичного життя. Земельні відносини були і є вирішними для суспільно-політичного обличчя цілих областей української території. Отже не диво, що саме до земельного питання привязував і привязує таку вагу не тільки український селянин, що просто живлово любить і боронить свою землю, але і кожний українець, якому не байдужа доля цілої нації. Не диво, що ми є від літ по нинішний день свідками геройчної боротьби за землю на Наддніпрянській Україні, де земельна справа стала синонімом боротьби за політичні права нації. Цей примір — великанське змагання між московським наїздником та обезброєним українським селянином — найкраще ілюструє, яке значіння має земельна справа для українців: земля — це „бути, чи не бути" української нації.

Таку саму вагу має також земельна справа і на тих наших землях, що находяться у межах польської держави. До того тут земельна справа ще й дуже складна тим, що аграрні відносини самі собою тут надзвичайно скомпліковані. Коли ПЕРЕНАСЕЛЕННЯ країни є все великою трудністю при розвязуванні аграрної проблеми, то на землях, що їх замешкують українці по цей бік Збруча, можна говорити про вершок перенаселення. Бо коли тут живе на просторі 1 кв. км. поверх 100 душ населення, то нпр. у Галичині є з того близько 82 душі СІЛЬСЬКОГО населення. Це відношення міського до сільського населення крайньо нездорове, бож навіть у таких типово хліборобських краïнах, як Данія, сільське населення творить ледви третину всього населення. А до того там істнує можливість, щоб частина сільського населення переходила до промислу і торговлі, при чому еміграція з такої Данії не тільки не припинена, але користає з підтримки уряду та легка завдяки доступові до моря. Цього всього нема у нас, а при нормальному прирості сільського населення і неможливости відпливу до промислу, торговлі, чи публичних послуг і інших нехліборобських звань, село стоїть перед небезпекою просто задуситися від надміру населення.

Цей приріст сільського населення не був би ще такий катастрофальний, хоч як він загрозливий для будучини села, колиб до цього не приєднувались просто ЖАХЛИВІ АГРАРНІ ВІДНОСИНИ на цих землях. А вони такі, що їх можна сміливо назвати ЄДИНИМИ В ЕВРОПІ. Бо у Сх. Галичині є аж 60.5 проц. усіх господарств НИЖЧЕ ДВОХ ГЕКТАРІВ ПЛОЩИНИ, а аж 29,8 проц. від 2 до 5 ГЕКТАРІВ РІЛІ. Або інакше: більше, ніж 60 проц. господарств у Сх. Галичині є загалом НЕЖИТТЄЗДАТНИХ і дальших 30 проц. ЛЕДВИ МОЖЕ ЖИВОТІТИ під господарським оглядом! А на цих усіх господарствах живе чейже 90 проц. усього сільського населення! Цих чисел досить, щоби зрозуміти ввесь жах аграрних відносин у Сх. Галичині. Ці відносини треба ясно мати перед очима, коли розглядаємо земельну справу та коли шукаємо її розвязки.

Цих 90 проц. хліборобського населення, що живе на господарствах 5-ти гектарів, розпоряджає ледви 13-ти відсотками всієї сільсько-господарської площини. Або, іншими словами, 90 відс. господарського населення живе на 13-ти відсотках площини і мусить з неї вижити. Хіба не треба представляти жахливої ситуації такої великої частини нашого сільського населення.Ноторійне недоїдання, брак найконечнішої обуви та одягу, ширення недуг — отсе ті невідступні товариші нашого селянина, які провадять його до розпуки. Бож треба зрозуміти також, що наш селянин також має якісь границі терпцю. Він працює від світанку до ночі. Він старається за те, щоби всякими можливими засобами дійти до більших доходів свого господарства, алеж ясно, що на такім дрібнім клаптику землі при найбільше несприятливих економічних загальних умовинах годі йому вибитись з цього лиха. І тому він находить розвязку у тому, що стягає все більше свій ремінець, має одну пару чобіт на цілу сімю, а дитині зменшує останній шматок чорного хліба. Але як довго може тривати та градація „ад мінус?!

Поважною полекшою для цього жахливого положення українського селянства на цих наших землях бу-

Справа назв місцевостей.

В справі урядової номенклятури назв місцевостей на печатках, вивісках, етикетах, афішах і т. д., якої домагаються деякі старости тернопільського воєвідства від українських товариств, кооператив та установ на основі президентського декрету з 24. жовня 1934. р. В. З. Р. П. ч. 94, пов. 850 про устійнення назв місцевостей і про нумерацію нерухомостей під загрозою розвязання товариства і карно-адміністраційних санкцій супроти членів управи, була, як відомо, окрема депутація під проводом посла Вол. Целевича у тернопільського воєводи д-ра Біляка 22. вересня ц. р. У цій справі інтервеніював теж у міністерстві внутршіних справ сен. Остап Луцький, а 2. жовтня ц. р. пос. д-р Степан Баран ще раз у тернопільському воєвідстві. На цю тему поміщуємо сьогодні окрему статтю посла д-ра Ст. Барана з точним вияcненням справи.

Неграмотність у СССР процвітає.

МОСКВА, 3. 10. ПАТ. На окружному зїзді для боротьби з неграмотністю у Свердловську ствeрджено, що акція в окрузі є зле наладнана: є там ще 350.000 зовсім і частинно неграмотних. **За цей рік мали там навчити писати 258.000 осіб, навчили ледви 39.000.**

КАТАСТРОФАЛЬНІ ЖНИВА У СССР.

МОСКВА, 3. 10. Як стверджують „Ізвестія", урядовий плян заосмотрення населення у хліб виповнено ледви на 23.8 %. Цьогорічні жнива завели на 80 %.

Трактори переорюють на день 3 гектари замісць 8-ох. У деяких округах середньої Росії виконано плян засівів ледви на 0.2%, в інших — на 6—10%.

Британські впливи в Туреччині.

ЛЬОНДОН, 3. 10. ПАТ. Як подає „Дейлі Експрес", у висліді розмов мін. Ідена з мін. Руждi Арасом Туреччина готова булаб поробити в Англії більші замовлення воєнного матеріялу та поручити англійцям реорганізацію тур. важкого промислу. На терені Туреччини працює вже місія англ. промисловців і фінансістів.

Це англьо-турецьке порозуміння помітно скріпить позицію Вел. Британії у східньому басейні Середземного Моря.

Радикальна боротьба з комунізмом у Параґваю.

АСУНСІОН, 3. 10. ПАТ. Поліція перевела ревізію в централі професійних спілок; арештувала ІІ керманичів у хвилині, коли проголошено генер. страйк. Заборонено всякі збори. Комунікат міністерства внутр. справ пояснює, що репресії спрямовані проти комуністів, що намагалися викликати заворушення.

Нова филя страйків у Франції.

МАРСЕЛЬ, 3. 10. ПАТ. У залізничих складах застрайкувало 800 робітників, протестуючи проти звільнення з праці їхнього товариша.

ПАРИЖ, 3. 10. ПАТ. Моряки і рибалки прилучилися до страйку робітників рибного промислу. Між прихильниками і противниками страйку вибухла перестрілка — поліція привернула лад. Страйк пощастився лише частинно.

ПАРИЖ. 3. 10. ПАТ. Проголошно ґен. страйк працівників гастрономічнототелярського промислу.

Пацифістичні зусилля американської дипльоматії.

ВАШИНГТОН, 3. 10. ПАТ. Уряд Злучених Держав предложив урядам Латинської Америки проєкт договору невтральности; вони мають його апробувати до 1. грудня, коли то збереться всеамериканська конференція в Буенос Айрес. У цьому договорі сигнатарі зобовязались мирно полагоджувати всі непорозуміння, а на випадок війни між двома з них — обмежити з воюючими сторонами торговельні обороти і ввести фінансове та муніційне ембарго. Ці противоєнні санкції не обовязують, коли якась американська держава воює зі заморською.

ла ЕМІГРАЦІЯ. Була вона чи то еміграцією постійною (перенесення місця замешкання), чи тільки сезоновою. Ця справа скінчилася і мабуть у найближчих роках не буде можливости її якнебудь урухомити. Незлим виходом була також у колишній Австро-Угорщині МАНДРІВКА НА РОБОТИ, чи то у великі лісові господарства, чи то при будові залізничих чи звичайних доріг, чи то у більші промислові осередки на захід. Цей шлях заробітку теж увірвався, не тільки з вини поганої господарської коньюнктури, але головно через ті важкі національно-політичні умовини, які не дозволяють надвишці українського села перекидатися у чуже нам національно промислове місто.

Такі у нас аграрні відносини. Це ствердження далеко не вичерпує тих фізичних і моральних терпінь міліонів українського сільського населення, на яке воно здане у цьому безвиглядному клині між Збручем та Карпатами. Такі явища як масовий голод, чи голодові недуги, які від часу до часу охоплюють цілі области краю, є тільки зверхньою познакою страшних умовин, серед яких приходиться жити українському селянинові. НЕМА ДОСИТЬ СЛІВ, ЩОБИ ОПИСАТИ ЦЮ НУЖДУ ТА ЩОБИ ПРЕДСТАВИТИ, В ЯКОМУ РАЮ НАХОДИВСЯ БИ УКРАЇНСЬКИЙ ХЛІБОРОБ, КОЛИБ ВІН МАВ НПР. УМОВИНИ ВЕГЕТАЦІЇ МІСЬКОГО БЕЗРОБІТНОГО! І коли серед цих умовин український селянин живе і працює для піднесення так своєї матеріяльної, як і духової культури, то це небудене явище можна назвати одним словом: ГЕРОЙСТВОМ, РІВНИМ НАЙКРАЩИМ ЗРАЗКАМ В ІСТОРІЇ ЛЮДСЬКОГО РОДУ.

Серед таких умовин ПРАВО НА ЗЕМЛЮ, яку ще міг би український селянин дістати зі свого запрацьованого гроша у своєму власному селі, є СВЯТИМ ПРАВОМ, ЯКОГО ЙОМУ НІЯКА СИЛА, НІЯКІ ЛЮДСЬКІ ПРАВА ВІДОБРАТИ НЕ СМІЮТЬ. В імя людяности мусимо боротися за це право, бо воно — це ТА ОСТАННЯ МЕЖА, ПОЗА ЯКОЮ ПОЧИНАЄТЬСЯ ВЕЛИКЕ НЕЗНАНЕ, ВИПОВНЕНЕ РОЗПУКОЮ ТЕРПЕЛИВОГО СЕЛЯНИНА, ЗІШТОВХНЕНОГО НА САМО ДНО НУЖДИ.

І ось — ми знову від місяців свідками польської кампанії, що йде під гаслом „ані пяди землі в українські руки“! Ту кампанію ведуть люди й чинники, які не мають найменшого поняття про суть, про правдиві аграрні відносини на наших землях, уважають ті землі ніколи невичерпаним запасом свобідної землі та ельдорадом для кольоністів. І ведуть ці люди й ці чинники свою кампанію тільки і виключно з ПОЛІТИЧНИХ оглядів та з ПОЛІТИЧНИМИ ЦІЛЯМИ. Цілі аж надто прозорі: вони бють українців і БЮТЬ СПРАВДІ У НАЙСТРАШНІШИЙ СПОСІБ: підриваючи просто фізичну екзистенцію нації. Винужденілий до краю малоземельний і безземельний український селянин міг собі бодай доробляти дещо як рільний робітник на сусідніх поміщицьких ланах, міг бодай жити надією, що зможе докупити та сплатити й відробити клаптик тієї сусідньої поміщицької землі, зрошеної потом цілих українських селянських поколінь. З передачею дідичівських маєтків на парцеляцію поміж спроваджених із Заходу кольоністів — тратить наш селянин і останній зарібок і ОСТАННЮ НАДІЮ.

В обличчі нової кольонізаційної хвилі треба заявити ясно й недвозначно всім, кому цікаво знати: ЗА ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНИНА СТАНЕ ДО БОРОТЬБИ ЦІЛЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО, ДО БОРОТЬБИ, ЯКУ НАРІД МУСИТЬ ВЕСТИ ЗА СВОЄ ФІЗИЧНЕ ІСТНУВАННЯ.

Басарабія = забута країна.

В циклю вражінь і обсервацій нашого спеціяльного кореспондента.

I.

— Куди ви їдете?... В Басарабію?... Залишіть. Занудитеся на смерть. Цеж нині країна Богом і людьми забута! І нічого не побачите. Там воєнний стан. Тягати вас будуть...

Остьтак заохочували мене мої знайомі в Констанці, коли я виявив їм одного дня охоту покинути вибагливу пляжу в Ефорії та переїхати туди, більше на північ, де:

„За Буджацькими степами
Їдуть наші з бунчуками...“

Правда, — нині вже не їдуть. Це колись, коли Буджак рахувався: „маєтностями Війська Запоріжського“.... А нині?.. Нині, це справді країна Богом і людьми забута. Навіть цими людьми, що підходять під одну етнічну назву... українців.

А проте — я рішився їхати! Подивитися власними очима і пригадати своїм землякам цей край багатий і пишний — і трагічний заразом у своїй долі.

ТРОХИ ЧИСЕЛ ТА ІСТОРІЇ.

Ось шлях моєї подорожі: Констанца — Чорна Вода (велике, музулманське село ще за Дунаєм, де більшість селян має назвища українського походження, що мимохіть насовує ремінісценції „Запорожця за Дунаєм“) — Браїла — Ґалац... і врешті Рені.

Басарабія.

Так. Я вже у цьому закутку нинішньої Румунії, що на просторі 44.422 кв. км. між Дністром, Прутом, Дунаєм і Чорним Морем — зібрав барвисту мозайку одинацяти народів і рас, але серед яких два народи мають найбільший питомий тягар: молдавани й українці.

На три міліони населення Басарабії маємо півтора міліона молдаван і 600 тисяч українців. Решта — це москалі, болгари, греки, вірмени, німці, французи, татари, цигани... і очевидно жиди. Є їх приблизно 400.000! Найкращий показчик багацтва країни і... культурної відсталости населення.

Українці і молдавани живуть компактними масами: українці заняли північно-західні окраїни і південний схід Басарабії (природні тяги української етнографічної території), молдавани — велику, центральну полосу країни. Інші народи творять дрібні, широко розсіяні острови — кольонії серед обох автохтонів, або гніздяться економічно по містах і містечках.

Такий є — коротко зясований — сучасний, етнографічний стан сучасної Басарабії. А історичний?

Басарабія — колишня, староримська Дакія була у давнину тереном політичної та кримінальної депортації Риму. Але слави вже там уже в 8-му століттю. Тодішній центр Басарабії, Аккерман, називається тоді Білгородом. Згодом через басарабські степи, як через відкриту нену браму, провалюються орди сходу: готи, гуни, печеніги, половці, татари... Країна пустіє, на згарищах осель гуляє вітер. Потім вертаються словяни. В кінці 12. століття князь Данило Романович Галицький виганяє з Білгороду половців і залишає там свою залогу. З того часу аж до 15 століття Басарабія остає під сильним впливом галицького і литовсько-українського князівства, хоч володіють нею вже молдавські господарі Басарабії. В 15 століттю приходять туди турки і підчиняють собі цілу країну. В 1632 р. запоріжці під проводом Сулими здобувають Аккерман. Але це лише історичний фрагмент української експансії. Турки є дальше панами Басарабії, молдавські господарі є їхніми васалями. В 1775 цариця Катерина II. руйнує Запоріжську Січ. І тоді український елемент у Басарабії дістає нове підкріплення. Приходять сюди втікачі з Січі, около 10 тисяч зимовиків, частинно при повній зброї, — з жінками і дітьми. Турецький султан приймає їх, частині дозволяє поселитися коло Аккерману, а для решти призначує на кольонізацію гирла Дунаю. Тоді саме повстає там кіш „Задунайської Січі“, що проіснував до 1828 р. Але приходить війна Росії з Туреччиною 1806–1812 р. У тій війні беруть вже участь басарабські українці по стороні Росії, яка на занятих територіях зразу формує 2 і згодом 4 українські, козацькі полки і називає їх... „Новоросійським Козацьким Військом“. (Це Військо проіснувало до 1868 р.). Війна кінчиться розгромом турків і приєднанням Басарабії до Росії, але вже в 1856 р., після програної кримської війни, Росія примушена віддати Туреччині басарабські повіти: ізмаїльський, кагульський і частину аккерманського. Очевидно, не на довго.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 20

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ГРИГОРІЙ ЦЕГЛИНСЬКИЙ.

Директор державної української гімназії в Перемишлі, визначний педагог і виховник української молоді та один з найповажніших наших громадян, що привертали Перемиську Землю на українську національну ідеольогію, Цегельський став послом до австрійського парляменту в 1907. р. Він визначався гарною німецькою вимовою та політичною розвагою і приязним товариським тоном, тому мав пошану у своїх товаришів послів і повагу у всіх парляментарних клюбах.

Посол Цеглинський промовляв уперше до буджетової провізорії в 1907. р. та представив систему галицької адміністрації, що довела наш нарід до економічного й культурного занепаду. Держава займається, казав він, тільки державними конечностями, а ми примушені приступити до політики народніх конечностей. Далі взивав він поляків, щоб увільнили нас від своєї опіки, бо ми хочемо самостійно розвиватись і тому нашим домаганням є поділ Галичини на частину польську й українську з українською частиною Буковини.

Опісля в дні 20. травня 1908. р. обосновував він нагле внесення в справі галицької адміністрації та фактами пятнував самоволю галицької олігархії, під якою стогне наш нарід. Вкінці підніс, що міністр внутрішніх справ є співвиновником того всього, що діється в Галичині, бо він кожним разом боронить галицьку адміністрацію. А щодо польсько-української справи заявив, що вона може бути розвязана між українськими і польськими послами, але всякі російсько-польські наймити є від цього виключені...

В томуж 1908. р. відбувалась велика буджетова дебата в австрійському парляменті, на підставі контингенту часу, розложеного на всі посольські клюби. Чеський посол Т. Масарик не мав за собою клюбу, а чеські клерикали і молодочехи з п. Крамаржем ставились до нього вороже і не хотіли дати йому контингенту зі свого часу до промови. Наслідком того Масарик мав для себе тільки кілька мінут часу до промови і зачав говорити. По кількох мінутах звернувся п. Крамарж до президента Палати, щоб він відібрав голос Масарикові, бо Чеський Клюб не дав йому контингенту. Президент Палати доручив п. Крамаржеві запитатись Масарика, з чийого контингенту він говорить. Та на його запит Масарик далі говорив, а посол Цеглинський, що стояв з нами коло Масарика, відповів п. Крамаржеві, що він говорить з нашого контингенту. Посол Масарик говорив тоді в парляменті з нашого контингенту, бо його чеські посли не допускали до голосу.

Посол Цеглинський зійшовся ще раз з п. Крамаржем, що був провідником чеської делегації в Австро-Угорських Делегаціях, у місяці жовтні 1910. р., де нашим делегатом був там у тому часі саме Цеглинський. У делегаційній австрійській комісії для закордонних справ промовляв п. Крамарж і захвалював та домагався підтримки неославізму у звязку з наближенням до Росії. Посол Цеглинський виступив тоді з критикою неославізму, що має на меті тільки політичні користи для російської імперії, а не для Австрії та її народів, і звернув увагу закордоного уряду на тяжке становище австрійського уряду супроти деструктивної пропаганди у Східній Галичині, як також домагався, щоби австрійський уряд підтримував політичні змагання українського народу в інтересі Австрії.

А заки скінчилися наради делегації, ведемо голосну обструкцію в Галицькому Соймі у Львові за соймову виборчу реформу. Наш делегат Цеглинський в Австрійській Делегації використав це і докладно представив нашу боротьбу, щоби звернути увагу політичного світа на події в Галичині. Ось так ми доповнювалися в нашій політиці.

Коли я вернувся по соймовій сесії у Львові до Відня, розповідали мені німецькі посли про делегаційні наради і висказувалися з похвалою для нашого делегата, посла Григорія Цеглинського.

(Д. б.)

Приходить нова війна 1878 р. і Басарабія в межах Росії знову дістає свої повні границі з 1812 р. Румунія, що вже тоді слушно зрештою аспірувала на Молдавію — дістає як рекомпенсату Добруджу.

І так пройшло сто літ російського панування над Басарабією, аж до розвалу Росії в часі світової війни. Почався новий період історії Басарабії.

13. січня 1918 р. румунські війська, користуючися хаосом революції та повним у той час „безбатченківством" Басарабії, заняли цю країну. Вслід за цим, Басарабію проголошено „Самостійною Молдавською Републикою", але вже 27. березня тогож року ця нова република приєднується до Румунії, очевидно зі застереженням широкої автономії. 28. грудня 1918 приходить врешті черга на третій акт песи: краєве представництво Басарабії „Сфатул Церій" резигнує добровільно з автономних прав і проголошує повне злиття країни з Румунією.

І так є до нині.

ЧИЯ БАСАРАБІЯ?

Басарабія є безперечно складовою частиною румунської держави. Про це свідчать правно акти „Сфатул Церій" і рішення Ради Амбасадорів у Парижі з 28. жовтня 1920 р. та найважніше — фактичний стан.

А проте — справа Басарабії є завжди справою „відкритою". Не для Румунії очевидно. Для Совітів. Навіть в часі найбільшого зближення між Совітами та Румунією, коли тріюмфувала політична „лінія Тітулеску", Совіти не сказали ясно й отверто румунам: признаємо вам беззастережно Басарабію. А чейже Румунія визнала Совіти і під натиском Франції рішилася навіть піти з большевиками на союзницькі розмови — тільки за ціну признання Совітами Басарабії за Румунією.

І дійсно. Здавалось би, що обмін нотами обох урядів з 9. червня 1934 р. ясно стверджує: „що уряди обох наших держав забезпечують собі взаємно повне та інтеґральне пошанування суверенности кожної із наших держав"... та — кілька речень дальше — та сама нота заявляє взаїмне відречення від будьякої протидержавної, ірредентистично-революційної акції на території контрагента. Якщо приймається формулу про взаємне пошанування суверенности обох держав, а далі говориться без застережень про їхні території, — то в даному випадку басарабська проблема перестала істнувати. Така є інтерпретація Румунії.

Але не слід забувати, що на мапі Европи є нині дві Румунії. Одна ця, про яку саме пишу репортажі, Румунія „бояр" зі столицею Букарештом, і друга — на яку я дивився лише з берегу Дністра, відома під назвою „Автономної Молдавської Соціялістичної Совітської Републики" (А.М.С.С.Р.). Ця „друга" Румунія, викроєна з кількох повітів нашого Правобережжя, між Тирасполем, Роздільною, Балтою та Бірзулею — має також свій уряд і... свій голос. І хоч взаємини з Румунією Карла II. наладнано як найкраще (в ері Тітулеску), то всеж Совіти і не подумали зліквідувати цей гумористичний твір з 800.000 населення, в чому ледви половина постягаших з цілого Сов. Союзу молдаван. Навпаки. Пробасарабська пропаґанда серед публичної опінії в Совітах ніколи не вгавала і не вгаває і сьогодні.

Очевидно, є в Румунії політичні чинники, які це бачать, розуміють і відповідно оцінюють. Вони тямлять прекрасно, що вже в листопаді 1934 р., отже пять місяців після навязання дипльоматичних взаємин між обома державами, „премієр" молдавського уряду таваріщ Борісов-Старий заявив у святочній промові з нагоди роковин утворення Молдавської С.С.Р. м. ін.: „Якщо румунський уряд бажає собі щиро порозумітися з нами, то ми готові зробити з нашого боку все що можливе для направи комунікаційних і льокальних взаємин у районі істнуючої тепер **демаркаційної лінії**".

Отже не кордон, але демаркаційна лінія. Подібно, як її має Литва з Польщею на Виленщині. Тільки — Совіти не Литва, а Румунія не Польща.

І думаю, що не помиляюся, коли скажу, що ядром недовіря до Совітів є в Румунії справа Басарабії. Недовіря вкупі з острахом спричинило саме упадок Тітулеска і надзвичайне збільшення впливів правих партій з орієнтацією на Берлін.

А що на це все населення самої Басарабії?...

Боюся давати просту відповідь — бо може помиляюся. Але маю враження, що недобре діється у тій глухій нині закутині, за яку неначеб забув Бог і люди забули. Не знаю, яку позицію творить Басарабія у буджетових приходах Румунії. Знаю лише, що ті приходи грубо перевищають видатки. Положення Басарабії в державному комплексі Румунії дуже нагадує невеселу долю Галичини в колишній Австрії. А це з погляду румунської державної рації — зле. Це створює погані настрої. І симпатії зовсім небажані для Румунії.

Бо в одному є неправильне очеркнення Басарабії, як забутої країни. Є всеж таки хтось, хто про неї не забув.

Ці думки насунулися мені, коли станув я на березі Дністра в Бендерах і глянув на червоні дахи Тирасполя.

Роман Голіян.

Декрет про назви місцевостей і його інтерпретація.

Ще в 1934 р. появився у Вістнику Законів Р.П. з 28. жовтня ч. 94, поз. 850, президентський декрет з 24. жовтня 1934 р. про устійнення назв місцевостей і про нумерацію нерухомостей. Цей декрет минулого місяця вперше застосували деякі старства тернопільського воєвідства.

І так староство в Тернополі за підписом старости п. Маліцького видало рішення № В 42/36 з дати 19., 24. і 25. вересня 1936 р. до всіх управ українських товариств, кооператив і ріжних установ, яких є в повіті коло 400, з таким дорученням:

Товариство, кооператива, установа мають змінити до 14 днів від дня доручення рішення назву місцевости свого осідку на своїх печатках і на зовнішніх знаках (вивісках, етикетах) у напрямі точного достосування її до урядового вислову (бжмєня), по думці постанов 7. статті розпорядку президента з 24. жовтня 1934 р. про устійнення назви місцевостей і про нумерацію нерухомостей (В. З. Р. П. ч. 94, поз. 850), яктеж уживати назви місцевости згідно з урядовим висловом (бжменем) у листуванні з властями, на афішах і т. п., і то під строгістю розвязання товариства й потягнення членів управи до карно-адміністраційної відповідальности по думці 10. статті цитованого щойно розпорядку.

При цій нагоді зазначено у старостинському рішенні, що мовний закон з 31. липня 1924 р. (В. З. Р. П. ч. 73, поз. 742 і виконавчий розпорядок до нього з 24. вересня 1924 р. (В. З. Р. П. ч. 85, поз. 820) разом зі змінами розпорядку ради міністрів з 21. січня 1925 р. (В. З. Р. П. ч. 8, поз. 59), що признає фізичним і правним особам української (в оригіналі: руской, русінской) право послуговуватися матірньою мовою у взаєминах з властями, не розтягає в ніякому випадку якого управнення на зміну урядових назв місцевостей під фонетичним оглядом їх вислову (бжменя). Накінець згадано, що урядові назви поодиноких місцевостей, себто волостей (ґмін), громад і присілків оголошено в Тернопільському Воєвідському Деннику ч. 12 з 9. серпня 1934, поз. 111. та що від цього рішення прислуговує право відклику до воєвідського уряду до 14 днів від дня доручення.

Згаданий президентський декрет у ст. 1. реґулює справу устійнення назв місцевостей: 1) замешкалих, себто всіх самостійних осель, що відріжняються від сусідніх осель відрубною назвою, а при однаковій назві відмінним означенням роду („місто" і „село", „село" і „фільварок", „фільварок" і „лісничівка" і т. п.), — 2) незамешкалих.

Найважніша 2. стаття звучить:

„1) Урядову назву місцевостей разом з їх правописом устійнює і зміняє міністер внутрішніх справ при помочі розпорядків, оголошуваних у „Моніторі Польському".

„2) Перше на основі нинішнього розпорядку загальне устійнення урядових назв буде доконане розпорядками, з яких кожний обійме назву усіх місцевостей на просторі що-найменше одного воєвідства. Ті розпорядки будуть оголошені в урядовій частині „Виказу Місцевостей Річипосполитої Польської", видаваного Головним Статистичним Урядом".

Декрет (ст. 3—5.) установлює окрему „Комісію Устійнення Назв Місцевостей" при міністр. внутр. справ з 6 членів: трьох з наукового світа і по одному представникові міністерств: військових справ, комунікації та почт і телеграфів — з опініодавчим голосом постанови ст. 2—5. після ст. 6. відносяться тільки до устійнення назв замешкалих місцевостей, зате спосіб та організацію устійнення назв незамешкалих місцевостей управильнить міністр внутр. справ при помочі розпорядку.

Важна є постанова 7. статті, яка звучить: „У публичних взаєминах вільно уживати назв місцевостей одиноко в урядовому вислові (бжменю), устійненому нинішнім розпорядком".

Дві дальші статті (8. і 9.) відносяться до устійнення написів на рогах вулиць і площ (ст. 8) і до нумерації нерухомостей — домів і незабудованих площ (ст. 9).

Статті 10. і 11. обіймають карні санкції. Стаття 10. звучить: „Хто виступає (викрача) проти постанов ст. 7., або злосливо усуває, нищить або ушкоджує таблички, вичислені в ст. 8. і 9., підпадає в адміністраційній дорозі карі арешту до місяця або гривні до 1.000 золотих". Ст. 11. звучить: „Хто виступає проти постанов ст. 9., уст. 3. (обовязок удержувати таблички з порядковими числами на нерухомостях), підпадає в адміністраційній дорозі гривні до 500 золотих".

Виконання нинішнього розпорядку доручається міністрові вн. справ (ст. 12.); розпорядок входить у життя з днем оголошення й обовязує на території цілої держави (ст. 13).

Цитований декрет оголошено 28. жовтня 1934. р. і від того дня увійшов у життя, але не у всьому, а саме щодо устійнення урядових назв місцевостей. Декрет уст. 2. постановляє, що урядові назви місцевостей разом з їх правописом устійнює і зміняє тільки мін. внутр. справ. шляхом розпорядку, що його оголошує в „Моніторі Польському". З повищої постанови виходить ясно, що ані воєвода, ані старости такого права зовсім не мають і не можуть устійнювати урядових назв місцевостей. А таке зробив попередній тернопільський воєвода, поміщуючи в Тернопільському Воєвідському Деннику ч. 12. з 9. серпня 1934. р., поз. 111, виказ назв місцевостей в урядовому вислові і то ще перед появою президентського декрету з 24. жовтня 1934. р., який одиноко цю

справу має право управильнювати. Отже згаданий щойно виказ назв місцевостей тернопільського воєвідства є законно зовсім нестійний і тимсамим ніякий староста не має права змушувати якунебудь нашу установу, як це робить нпр. тернопільський староста, щоб уже тепер, перед появою „Виказу Місцевостей Річипосполитої Польської“, уживала на печатках, вивісках, етикетах, афішах і т. д. тільки урядової, себто польської назви місцевости свого осідку. Словом, тернопільський староста й інші старости на терені тернопільського воєвідства, що вівзвали недавно управи наших товариств, кооператив та установ (це може відноситися також і до фірм приватників) уживати тільки урядової назви місцевости свого осідку, **переступили свою компетенцію**, і видали наказ, незгідний з обовязуючими законними постановами...

В дні 2. жовтня ц. р. був я особисто в цій справі у тернопільського воводи п. д-ра Білика і в начальника суспільно-політичного виділу п. Белецького. Йшло про те, чи слід вносити відклик від старостинського оречення, чи ні. Вони оба були цього погляду, що такий **відклик треба вносити**, щоб старостинське рішення внаслідок невнесення відклику не набрало правної сили. І такі відклики наші установи тернопільського повіту мають на днях внести.

Мій погляд на цю справу інакший. Старостинські рішення не мають ніякої правної основи і — що більше — є на кожний випадок передвчасні. Не є вони законно усосновані і тому не можуть теж набрати правної сили на основі старої засади римського права „Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere“, себто: Що від початку не мало правної сили, не може її набути упливом самого часу.

У повищій справі інтервеніював сенатор Луцький у міністерстві внутр. справ і крім цього Ревізійний Союз Українських Кооператив звернувся окремим запитом до Головного Статистичного Уряду у Варшаві, а саме, чи урядові назви місцевостей дійсно вже устійнені. Від Гол. Статистичного Уряду наспіла письменна відповідь з 25. вересня ц. р., що праці над урядовим устійненням назв місцевостей ще не покінчені, а в міністерстві внутр. справ дали відповідь, що **інтерпретація старостів президентського декрету** з 24. жовтня 1934 р. В.З.Р.П. ч. 94, поз. 850 про устійнення назв місцевостей і про нумерацію нерухомостей, **є помилкова, а сам їх розпорядок передвчасний.**

Тепер тільки слід ще подбати, щоб при устійненні назв місцевостей, яке переводить покликана декретом окрема комісія при міністерстві внутрішніх справ, подано теж і українські назви на українській етнографічній території та щоб зновелізовано і згаданий декрет у цьому напрямі, щоб наші установи і поодинокі громадяни могли вживати на печатках, фірмах, вивісках і т. д. та в листуванні з властями українських назв місцевостей, як це було й досі.

Д-р Степан Баран.

Причини і наслідки девалюації.

Женева, 30. вересня 1936.

Коли в Европі існував ще сумнів, чи Москва є головним чинником сучасної крізи в Европі, то по катастрофі французької валюти він мусів би остаточно розвіятися. Що Франція завдячує свою фінансову катастрофу свому сучасному урядові, який працює у порозумінні з большевицькою політикою, про це можна робити всякі здогади. Валючи уряд Лявала та проводячи акцію оздоровлення французьких фінансів, „людовий фронт“ мусів знати, що обезціння французької валюти неминуче. Не зважаючи на це, уряд Блюма запевняв всіх, що французький франк має тверду основу та що про девалюацію не може бути і балачки. Комуністичні демагоги виявляли себе найбільшими противниками девалюації. Тимчасом золото плило широкою рікою з Франції до Англії та Америки. Фінансісти і підприємці налякані примарою большевизму у Франції ратувалися, куди і як могли. Дикі страйки, заняття фабрик під проводом большевицьких агентів та інші насильства у Франції, нарешті громадянська війна в Еспанії, захитали французькі фінанси та підкопали цілком довіря до французького франка. По трьох місяцях свого урядування Блюм мусів признати своє банкротство та покласти до державної каси третину ощадностей французького селянства та робітництва. Банкротство Франції потягло за собою Швайцарію, Голяндію та деякі інші держави завдаючи тяжкий удар намаганням цілої Европи перебороти господарську крізу, руйнуючи довіря громадянства про поправу відносин в Европі.

У своїй парляментарній промові з дня 29. ц. м. Блюм заявив без буржуазної ніяковости, що не потрібує червоніти, коли тримісячний досвід показав помилку „людового фронту“, який хотів утримати французький франк на його попереднім рівні. Несподіване банкротство Франції примусило Англію та Злучені Держави до заходів, які французької господарки під проводом „людового фронту“ очевидно не уратують, але які ратують покищо політичне становище самого французького уряду на европейськім терені та в самій Франції. Для самої Франції це послуга дуже сумнівна, наскільки вона з тривче речинець, коли впаде сучасний уряд і прийде на його місце фронт національних партій, якщо це ще взагалі можливе.

Але ані Англія, ані Злучені Держави Америки і не мали очевидно найменшого наміру ратувати самої Франції; дорівнюючи франк до доляра та фунта стерлінгів дбали вони очевидно лише про те, щоб уникнути загальної фінансової паніки та великої шкоди не лише для цілої Західної Европи, а і для самої Англії та для Америки при дальшім розвитку світової крізи. Коли Блюм заявляє у парляменті, що девалюація франка відбулась у порозумінні, а нїби навіть на заохочення Англії та Америки, то це очевидно дуже минається з дійсністю. Правди в цьому є може остільки, що Англія та Америці віддячився французький уряд за політичне підтримання тим, що повідомив їх у свій час про неминучість девалюації та тимсамим дав їм змогу відтягти більшу частину фунтів та долярів з французьких банків. Цією „недискретністю“ дуже обурена паризька опозиційна преса.

Дуже характеристичним для московських плянів супроти сучасного французького уряду є між іншим те, що московський уряд намагався ударемнити англьо-американську ратункову акцію на користь Франції. Совітський державний банк кинув на нюйорську біржу досить поважну суму фунтів стерлінгів, щоб захитати рівновагу між доляром і фунтом на некористь цього останнього. Ця спекуляція викликала велике обурення у недільній англійській пресі, яка назвала її „нападом большевиків на ощадности англійського робітника“. Позатим англійська преса виявляє назагал досить багато англьо-саксонського оптимізму та висловлює надію, що дорівнання франка, доляра та фунта на тривкій основі взаємних відносин між головними валютами причиниться до піднесення інтернаціонального торгу та оздоровлення світової господарки, але не бракує і скептичних голосів щодо змоги поправи французьких фінансів при сучасних політичних відносинах у Франції.

„Журналь де Женев“ у справах валютових поінформований дуже добре, як і швайцарська преса взагалі, передбачує і деякі небезпечні можливости девалюації, зазначуючи, що коли кожна держава буде уживати девалюації як засобу для власного збагачення на шкоду інших, то це доведе до загального банкротства. Валютова стабілізація може бути тривкою на його думку лише тоді, коли поруч з нею скасують обмеження інтернаціонального торгу. Колиж поворот до вільного торгу при сучасних політичних відносинах в Европі очевидно неможливий, девалюація франка є величезним кроком у напрямі до дальшого загострення господарської і політичної крізи в Европі. Цей розвиток европейських відносин є з погляду поневолених націй цілком природний; він доказує лише, що без визволення цих націй оздоровлення европейських відносин неможливе.

М. Данько.

Нова хвиля польонізації.

МАСОВА АКЦІЯ ЗА ПЕРЕХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ШЛЯХТИ НА ПОЛЬСЬКЕ.

Нечуваний голод землі по наших селах використовували і далі використовують наші сусіди як нагоду до перетягання українського селянства на польське таким чином, що зпоміж українських селян продавали (ють) невеличкі куснї землі лише тим одиницям, які змінили свою прадідну віру і перейшли з греко-католицького на римо-католицький обряд. Так поступали і так далі поступають не лише дідичі, але й черепече польське духовенство. Згадатиб лише тут про поведінку оо. Домініканів, які, парцелюючи землю в недалекому підльвівському селі Зарудцях, заздалегідь оголосили, що землю продаватимуть тим зпоміж наших селян, які перейдуть на римо-католицький обряд. Це факт! Але національна свідомість нашого селянства вже така велика, що навіть страшний голод землі не дозволяє йому зраджувати віру батьків і свою націю. А з таких одиниць, які під натиском твердих обставин життя змінюють свій обряд ради хліба — байдуже, чи це інтелігент чи селянин — не тільки нема ніякої користи, але саме навпаки: вони доводять до звихнення морального стрижня польської нації. Тому вже навіть польські публіцисти, як Ст. Лось та інші, остерігають свою націю перед продовжуванням кольонізації, бо з цього не то ніякий добуток, але шкода для польської нації.

Проте цього роду польонізація нашого народу не лише не припиняється, але навпаки — ще більше поширюється. До її можливо скорішого переведення взялася в останньому часі по наших селах бюрократія збірних громад, яка такою „патріотичною“ працею хоче за всяку ціну оправдати існування збірних громад, що непомірним тягарем лягли на все населення і викликали вже навіть масовий рух між польським громадянством (у Познанщині) за скасування нового самоуправного закону. Цій новій польонізаційній акції війтів, підвійтів і всяких секретарів патронують адміністраційні чинники, як старости і — на жаль — навіть військові круги.

Щоб не бути голословними, подаємо жмінку фактів про змінцнену польонізаційну акцію, яку ведуть адміністраційні чинники між українською дрібною шляхтою в турчанському повіті. Першу скрипку в цій акції грає війт збірної громади з осідком у Турці, донедавна ще наш землячок Іван, нині вже Ясьо Яворський-Мартинів зі села Мельничного. Він то з другим таким землячком, теж шляхтичем, п. Білінським, ще недавно радикальним стовпом у Турці, намагаються за всяку ціну притягнути українську дрібну шляхту з Турчанщини та колишнього старосамбірського повіту до „zwiazku szlacheckiego“. З цією метою у другій половині вересня ц. р. під

...тронатом і при живій участи турчанського старости відбувся у Турці „зїзд шляхти“, на якому обіцювали дрібній шляхті „всякі блага“ — аж до повороту відомих політичних впливів шляхти за історичної Польщі, щоб лише таким чином заманути українську дрібну шляхту у свої сіти

Зі спеціяльної однодньвки, яку видали підхоружі в Комарниках, виходить найкраще, як вони свою місію зрозуміли та як її виконували. Отже в згаданій однодньвці, яку масово роздавано українській дрібній шляхті, читаємо, що **„місцеві шляхтичі є поляками“.** Тому повинні виховувати свої діти в польській мові і в польській традиції, а Польща має бути лише для тих, які є поляками“. Патріотична статейка кінчиться таким покликом: **„Честь і батьківщина** є спільна нам воякам Річипосполитої і давнім окраїнним лицарям — Яворським, Комарницьким, Височанським, Ільницьким, Кульчицьким, Зубрицьким та іншим“. Крім того в однодньвці подано „катехизм поляка“.

При діяльній участи військових підхорунжих з літнього табору відбулося в липні ц. р. величаве посвячення угольного каменя під будову „косціолка“ в Комарниках, хоч у цьому селі нема буквально ніодного поляка. Опісля 9. серпня ц. р. відбулося в Комарниках „свято виmаршу першої кадрової“, а 15. серпня у Висоцьку Вижнім „свято польського вояка“. На всі ці „свята“ війти і солтиси дістали від турчанського старости строгий наказ привести якнайбільше шляхти з дооколичних сіл. По згаданих імпрезах відбувалися постійно веселі забави, на яких шляхта могла добре зїсти і випити. Крім того шляхтичі діставали даром капелюхи, а їхнє жіноцтво хустинки та інші дрібниці. На цих імпрезах виголошували аранжери високопатріотичні промови, в яких бреніла ввесь час провідна думка, що „місцева шляхта від віків була польська, кервавилася у боях з ордами татарів і козаків та з ватагами мадярських розбійників, які під проводом кн. Ракочія нападали на Польщу“.

У приступі щирости турчанський староста виразно признався, що до одного року має збудувати „косцюлки“ в Комарниках і Матькові. Хтось би думав, що ті „косцюлки“ будують бодай за гроші польського громадянства. Де там! Староста видав приказ війтам і солтисам, щоб „косцюлки“ будовано з матеріялів з наших громадських лісів. Цемент, вапно та інші додатки дістануть т. зв. „комітети будови косцюлків“, які закладає сам староста по селах з ріжних людей, теж даром від староства. Перевіз цементу, вапна, бляхи дерева і т. д. нічого не коштує, бо війти і солтиси виганяють українських селян та шляхтичів з кіньми, щоб звезли їх на місце будови. Мало того! Щоб надати більшого блеску згаданій акції, сам староста з війтами, солтисами та польською інтелігенцією з Турки прів цілу днину в суботу 26. вересня ц. р. при будові фундаментів костела у Комарниках. Словом „косцюлки“ по наших підгірських селах повстають у головній мірі з матеріяльних засобів наших громад, себто українців греко-католиків. Чи це не іронія долі?

Такі самі „косцюлки“ вибудовано вже в селах Ільнику та у Висоцьку Вижнім, де живе виключно українська шляхта. А тому, що польські священики не мають там ніяких овечок, потворено для них катехитури, хоч по школах нема польських дітей.

Одночасно немов на глум у самій Турці, отже в осідку „діяльного“ Яся Яворського (за свої заслуги зі шляхтою має стати бурмістром Турки!) і під самим боком старости, деревляні мости мають такі діри, що коні, запряжені до воза мусять скакати, щоб не поломити ніг. Якщо дотепер не було ще трагічного випадку, то це слід завдячити тій обставині, що бойківські коні дуже обережно ступають наперед і тому легко перескакують діри не лише на мості в горішній Турці, але ще більше діраві мости по інших селах тур-

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРГ.

Підручник подружнього щастя.

Подружжа Павлини з Петром було щасливе. Безсумніву. Але вся суть щасливих подруж у тому, що вони могли би бути ще щасливіші. Безсумніву.

Павлині випала не дуже рожева доля мати за чоловіка письменника. Вона відчувала, що в її щасливому подружжі скрізь є якісь такі дірочки, що їх треба латати. Як? Чим? Поведінкою. Але ця поведінка була одностороння. Чоловік поводився з нею, а не вона з ним. Щож? Коли пара має жити щасливо, не можна мати високих вимог. Находили на неї хвилини, що вона сама задумувалася, як їй поводитися. Найчастіше йшла за жіночим інстинктом. Але інстинкт це перестаріле знаряддя; у новітній добі, техніки та комфорту він не вистачає.

Одного дня проходячи вулицею побачила Павлина у книгарні за вікном барвисту обгортку книжки із таким заголовком: „Чи ви поводитесь з своїм чоловіком як слід? Порадник для заміжних жінок і тих, що можуть вийти заміж“.

Павлина ввійшла до книгарні і почервонівши аж по волосся, сказала собі дати цей порадник. Прийшовши до хати, зразу засіла за лектуру. Автором був Адвентус, імовірно анонім, але писав так живо, що ввесь новий світ простягав перед нею. Коли вона прочитала цілу книжку, зрозуміла, що досі вона поводилась із своїм чоловіком зовсім неправильно. Вона була за добра, за покірлива, мала за мало жіночих химер. Той Адвентус доказував, що жінки, які відсувають себе в тінь, ніколи не заэнають тривкого подружнього щастя. Тільки вирафінована та примхувата жінка вміє прикувати до себе чоловіка.

Книжка була складена в азбучнім порядку і давала ради під ріжними словами, як треба поводитись із чоловіком.

Спочатку Павлина проглинула книжку одним махом. Щойно після цього почала студіювати все від початку. Зупинилася на слові „Вечір“ і читала: „Вечір — пора, коли жінка повинна бути гарна. Вечір дає штучне освітлення і тоді чоловіки рідко можуть у добре дібраному світлі опертись жіночим привабам. Щойно поза домом у товаристві, при світлі електричних лямп, коли сотні поглядів з подивом зупиняються на жінці, може чоловік якслід оцінити, який скарб він має“.

Павлина звернулась до Петра:

— Петре! Може би ми пішли кудись нині ввечір.

— Не маю охоти! — відповів він, бо вечорами був завсіди втомлений, після цілоденної праці для безсмертности.

— Коли я хочу! — відповіла рішуче Павлина, пригадавши собі раду на сторінці 24-ій: „Проводи скрізь свою волю“.

Після цього, за радою автора книжки (сторінка 32) мусіла замкнутись у своїй кімнаті, а коли й це не помогло, голосно заридати (глава III. уступ 3), поки чоловік не згодився.

Кілька днів пізніше пробувала Павлина переробити практично четверту лекцію. Відповідну главу вивчила напамять. Ішло про новий літній костюм. Адвентус писав: „Тільки ті жінки, що вміють від своїх чоловіків видобувати поважніші суми гроша, можуть бути певні, що зацікавлення їх чоловіків для них ніколи не ослабне. Дешеві жінки не займають ніколи багато місця в уяві чоловіків. Так само люди легковажать собі у світі все, що не звязане з великою цифрою“.

Павлина домагалася нової літньої сукні. Петро бунтувався тому, що письменники завсіди живуть у війні з капіталом. Але Павлина повторяла своє домагання—дивись початок другої лекції, внизу. А коли Петро все ще боронився, тоді Павлина вжила мігрени, як було сказане у підзаголовку четвертої лекції: „Недуга жінки настроює чоловіка на мягкий тон“. Петро змяк і літня сукня злинула на Павлину, якби на крилах янголів.

З одним не могла дати собі ради — з фліртом. Почала вона його, як радив підручник, з товаришем Петра — Ришардом, але не робила це із внутрішньої потреби. У практиці нічого в неї не виходило. У книжці було написане: „Подружня вірність жінки це природна аксіома на ціле життя. Але чоловік не повинен ніколи мати враження, що подружжя це сейф, в якому жінка спочиває без небезпеки. Він повинен завсіди боятися так, якби подружжя було кімнатою із входовими дверима на бальков, звідки кожної хвилини може дістатися вломник“.

Павлина почала поводитися так, якби жила в такій бальконовій кімнаті. Одного дня Петро почав ставити домагання, щоб вона зірвала з Ришардом. Тоді Павлина відчула прогалину у своїй освіті. Вона не пригадувала собі, що жінка повинна в такому випадку робити.

Підчас розмови з Петром сказала вона нараз:

— Почекай хвилину! — і вийшла до дургої кімнати, щоб заглянути до підручника. Почала листувати нервово, бо чоловік чекав у другій кімнаті. У главі „Флірт“ не було ніякої розумної ра-

чанського повіту. Може би так компетентні чинники пригадали згаданим турчанським достойникам, що їхнім обовязком є теж подбати про направу бодай діравих мостів, якщо вони вже зовсім не цікавляться дорогами, якими можна дуже швидко заїхати на другий світ. Хто не вірить, нехай поїде, ні! Нехай краще зміряє ногами турчанський повіт. Тоді бодай вернеться живий і здоровий.

Згадана акція за польонізацією української шляхти повинна викликати плянову продуману працю з нашого боку. Найвищий час, щоб та наша інтеліґенція зі Самбора, Ст. Самбора, Турки, Добромиля, Перемишля та інших міст, яка вийшла зпід стріхи української дрібної шляхти, повела розумну протиакцію. Тоді запевнення краківського „ІКЦ" з 2. ц. м. у статті „Скарби, які марнуємо", що українські шляхтичі є в дійсности „поляками, лише греко-католицького обряду", — залишаться побожним бажанням згаданих вище аранжерів. Якщо би так було, як запевняє „ІКЦ", тоді навіщо будувати з таким поспіхом „косцюлки" у підгірських селах для цієї шляхти, яка пережила довгі віки між морем українського селянства, ходила з ним разом до нашої церкви і, не зважаючи на те, національно не пропала для поляків, хоч українські священники нібито (так денунціює „ІКЦ") змінюють її прізвища (нпр. „Добжаньскі" на Добрянський)!?

Одно лише певне. Розуздана демагогія всяких Яворських і постійні цькування краківського „ІКЦ" доведуть ще більше до розбурхання тих анархічних елементів зпоміж місцевої дрібної шляхти у Самбірщині, Турчанщині чи Сяніччині, в яких — як пише „ІКЦ" — „відозвалася шляхотська жилка і тому вони займаються недозволеним вистрілюванням звірини по лісах аж ген до чехословацького кордону". Тоді теж „суди матимуть ще більше роботи, кримінали будуть ще більше переповнені шляхтою, ніж дотепер", але винуватців слід шукати між панками Яворськими, які в часах страшного безробіття підривають охоту до тяжкої праці між нашою шляхтою, обманюючи здорову молодь „фатаморганою" легкої праці, чи радше наживи, на випадок зміни прадідівського обряду й віри.

Зїзд Окружних Союзів Кооператив у Львові.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ.

Після перерви забирали ще голос у дискусії: **дир. Юр. Шепарович** (Сокаль), що говорив про агрономічну працю у сокальській окрузі; **дир. Рубчак** (Калуш) у справах торговельних; **дир. Новосельський** (Дрогобич) говорив про конечність перемелювати збіжжа в кооперативних млинах. Треба вести сильнішу пропаганду за кооперацією у політичній пресі.

Дискусію над першим рефератом закінчив **сен. О. Луцький**, який заявив, що РСУК, буде натискати на фузіонування малих, слабих Союзів. Відношення кооперації до приватного купецтва буде в короткому часі оформлене і проголошене. Українська кооперація не хоче мати торговельного монополю і не веде ніякої спеціяльної боротьби з приватниками, але мусить протиставитися всьому, що шкодить кооперації. При кінці 1936 і в 1937 році мусимо працювати над тим, щоби приєднати якнайбільше членів до кооператив. Мусимо подбати, щоб якнайбільше низових кооператорів покінчило заочні курси кооперації і курси по повіт. осередках. Найбільшою потребою є вишкіл крамарів і вишкіл контрольних комісій. Не треба засновувати виробничих кооператив, опертих на фізичних особах. Почин повинен давати торговельний осередок, а орґанізація повинна бути оперта на членстві кооператив.

Відповіді на піднесені запити дав референт дир. **Ю. Шепарович** і **дир. І. Мартюк.**

Дальший реферат про збут сільськогосподарських продуктів виголосив **дир. І. Мартюк.** Дотеперішній збут сільськогосподарських продуктів дав як не матеріяльні, то в кожнім разі великі моральні успіхи. **Збут збіжа** перевищив у цьому році збут яєць. У 1935 р. збула кооперація через Центросоюз 10.721 тисяч тон, себто понад тисяч вагонів збіжа на суму 1.020 тисяч зол. На перше місце вибився Борщів, який збув 3012 тон. На дальших місцях стоять Союзи Сокаль, Бучач, Копичинці. До цього успіху у великій мірі причинився Центробанк своєю фінансовою поміччю.

Збут яєць. Через Центросоюз збула кооперація до цього часу на 38 вагонів більше, як у тім минулім році. Досі збуто 25.862 скринь. Експорт ішов до Анґлії, Австрії, Еспанії, Швайцарії, Чехословаччини, Німеччини, Данціґу.

Збут живини найслабший. Безрог збуто 5.864 штук. Експортовано до Відня, Берліна, Праги. Мясарня Ц. С. переробила і перепродала досі 1.721 штук. Центросоюз веде тепер 6 мясарських крамниць.

Дробу вислано за границю 17.443, у краю збуто 18.450 штук.

ПЛЯН ПРАЦІ.

Плян праці на дальше зреферував дир. М. **Творидло.** У збуті збіжжа мусить кооперація перейти до збуту за границю. До цього потрібно великих кількостей диспонованого товару, експозитури у Данціґу та відповідно чищеного збіжжа. До цього мусимо прямувати. Збутові референти вже підготовані. Окреме значіння у Польщі і тимсамим для нас має прядиво льону і конопель. Перерібчий магазин прядива є вже у Львові, як спільне добро Центросоюзу і Повітових Союзів, і зачне цього року свою працю. Треба організувати також збут бараболь. Для скупу лікових зел треба створити окрему кооперативу, яка збувала би їх через Центросоюз.

ДИСКУСІЯ.

Дискусія над збутовим рефератом тягнулася до 10. год. вночі і президія Зїзду мусіла врешті перенести її на суботу 3. ц. м. Це явище свідчить про те, яка важна тепер у нас справа налагодження збуту всіх сільськогосподарських продуктів. У дискусії забирали голос: інж. д-р Е. Храпливий, дир. Луцький, дир. Олексюк (Тернопіль), дир. Палійчук (Теребовля), д-р Чумак (Тернопіль), дир. Юр. Шепарович (Сокаль), інж. Заплатняк (Станиславів), дир. П. Мигович (Центросоюз), дир. Михайлів (Підгайці), дир. Доро... (Жовква), дир. Поритко (Рогатин), інж. Семчук (Станиславів), дир. Малаховський (Центросоюз) та ін.

Наради Зїзду Окружних Союзів Кооператив велися дуже річево та напевно принесуть багато користи в організаційній і торговельній практиці Союзів.

НАРАДИ В СУБОТУ.

В суботу від год. 8.30 рано продовжувалися наради Зїзду в домівці Центросоюзу. В дискусії обговорювано в першу чергу збут прядива. Збірка зразків ріжних сорт прядива та клоччя служила для інструкції у скупі прядива. На закінчення Зїзду присутні кооператори оглянули гарбарню шкір „Ельмена" при вул. Мартина, з якою Центросоюз стоїть у торговельних зв'язках. Дирекція гарбарні опровадила гостей по своїй великій, модерно уладженій фабриці і вияснила хід перерібки сирих шкір на т. зв. крупони, боки та бокси. На цих оглядинах закінчився дводенний Зїзд кооператорів.

ди. Заглянула під „Заздрощі", але і там автор не передбачив такого випадку. Часу не було, отже вийшла до Петра і мусіла йому обіцяти, що справді припинить флірт із Ришардом.

Але видко, що таке її рішення не йшло по лінії „Підручника", бо Петро зараз після цього став холодніший для неї. Тоді мусіла Павлина заглянути до нової глави: „Принагідне свідоме розстання із своїм партнером". Читала: „Певність своєї власности вбиває приємність, що маємо цю власність. Ніхто не тремтить, що хтось йому вкраде фортепіян, бо фортепіян є великий, тяжкий і неповоротний. Ніодин вломник не може вікном винести всі тяжкі меблі непомітно. Чи ви хочете, дорога пані, грати у подружжі ролю фортепіяну? Ні. Вам належиться становище дорогоцінної цяцьки, з якої ваш чоловік не може відорвати ніодного кусничка, а находить її завсіди на тому самому цінному місці. Тимго раджу вам на короткий час розстатись із ним. Зробіть так, якби зовсім зривали з ним подружжя. Кожний злодій дорогоцінностів спричиняє трівогу. Всі довкола вас захвилюються, що пропадає дорогоцінна перла. І ваш чоловік не зможе спокійно заснути, поки не дістане вкраденої йому перли назад".

Павлина підготовлялася нишком до втечі. Та саме тоді, коли приїхав віз за її валізами, до дому вернувся Петро.

— Ти виїзджаєш? — спитав він здивований.

Павлина мала готову відповідь, яку вивчила напамять:

— Ні, не виїзджаю, покидаю цей дім.

— Чому?

— Бо не можу стерпіти більше цього сорому.

— Якого сорому? Чи ти збожеволіла, Павлино?

— О, ні! Не збожеволіла. (Далі діяльоґ ішов згідно з текстом підручника на сторінці 51). Я пригадала собі тільки жіночу гідність. Не можу знести дальше цього пониження.

— Чим я тебе понижаю?

— Понижаєш мене у глибині душі: у моїм праві до життя.

Петро попав у лють. Уперше за ввесь час подружжя.

— До сто чортів! Чи ти скажеш мені нарешті, що значать усі ці небилиці? Я слухав тебе трохи, бо знаю, що кожна жінка має якісь зайчики в голові. Але тепер уже мені забагато. Що з тобою сталось? Чи ти розумієш, як ти перемінилась? Де є моя давня, добра, янгольськи добра Павлина?

Аж тепер відчула Павлина, що вся та її вивчена мудрість не відповідає її вдачі. Вона почала плакати. Але вже не так, як радив підручник, але чесно, щиро і глибоко. І висповідалася з усього: — як побачила у книгарні книжку і як почала її студіювати, щоб здобути у подружжі повне щастя.

— Покажи мені цю книжку! — крикнув Петро захриплим голосом.

Він поглянув на заголовок.

Павлина вспокоїлася і спитала його несміливо та ніжно, як за давніх часів, коли ще не підходила до підручникового щастя науково.

— Чи ти не можеш мені, коханий, сказати, хто це той автор Адвентус?

— Можу тобі сказати. Я його знаю дуже добре і можу тобі його представити.

— Коли?

— Зараз. Це — я. . . .

Перекл. **а. б.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Австрії збори провідників „Гаймату" рішили усунути з організації 6. віцеканцлера отамана Фея, отам. Ляра і трьох заступників от садника Відня.

Фінляндія заключила у Вашинґтоні договір приязни і торговельну умову.

В Анґлії покінчився конгрес консервативної партії.

СССР дійшов до порозуміння з Японією у справі ревізії конвенції про риболовство.

Анґлійська дипльоматія узгіднила зі совітською проект морського договору.

Італійське мін-во летунства дістало 80.000.000 лірів кредиту на будову і поширення летунських майданів.

ІТАЛІЙСЬКЕ ВІЙСЬКО ДО КИТАЮ.

РИМ, 3. 10. ПАТ. З Венеції відплила одна сотня морської піхоти, щоб скріпити залогу італ. концесії в Тієнтсіні.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

Дня 19. жовтня ц. р. зачнеться перед львівським судом присяглих політичний процес проти Миколи Лебеля, засудженого у варшавському процесі на кару досмертної вязниці і проти Степана Долинського. Їх обвинувачують у тому, що зорганізували збройний напад на поштовий уряд у Городку коло Львова, в якому, як відомо, брали були участь Біляс і Данилишин.

—o—

2 НОВІ КОРПУСИ В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 3. 10. ПАТ. Від 6. ц. м. німецька армія збільшиться — згідно з програмою з 16. березня ц. р. на два корпуси: 11. (Ганновер) і 12. (Коблєнц).

АВАНСИ.

БЕРЛІН, 3. 10. ПАТ. Гітлер надав 10-ом генералам і 5-ом вождам маринарки вищі степені; 10-ох полковників заіменував ґенералами-четарами.

РОКОВИНИ.

РИМ, 3. 10. ПАТ. Перед роком, 3. 10. 1935. італійські війська перейшли ріку Мареб, почавючи війну проти Абісинії. Спогадові цих роковин присвячує італ. преса довгі статті.

—o—

КОМУНІСТИЧНИЙ ЗАМАХ НА ЛЮРД.

БЕРЛІН, 3. 10. ПАТ. Як повідомляє „Берлінер Тагеблят", французькі комуністи опрацювали плян висадити у повітря чудотворну печеру Богоматері в Люрді. Поліція перешкодила виконати замах.

Не буде девалюації в Австрії.

ВІДЕНЬ, 3. 10. АТЕ. Рада міністрів повідомила в комунікаті, що не передбачує девалюації шилінга.

АНІ НА МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, 3. 10. АТЕ. Рада міністрів рішила одноголосно не змінювати валютової політики.

А В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ?

ПРАГА, 3. 10. ПАТ. Комунікат ради міністрів стверджує, що господарському комітетові ради доручено скоро розглянути вплив теперішньої міжнародньої валютової ситуації на Чехословаччину та застановитися, чи і як слід булоб Чехословаччині пристосуватися до нових умовин.

В поінформованих колах очікують девалюації не більшої як на 16 прц.

МОНАКО НЕ ПРИЗНАЄ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. 10. АТЕ. Державний міністер князівства Монако, Бую Ляфон, заявив, що Монако є суверенною державою, тому його не обовязують недавні фінансові й господарські рішення французького уряду. Бую Ляфон був колись заступником предсідника франц. палати послів, князь Монака покликав його на становище міністра під натиском французького уряду тому, що скарб князівства був у лихому стані.

ЗАВОРУШЕННЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 3. 10. ПАТ. По забороні, яке дістала французька сусп. партія на збори, які мали відбутися під проводом полк. Де ля Рока, прийшло до сутички між 500 прихильниками „людового фронту", які співали „Інтернаціонал" та між 350 членами „Французької сусп. партії", які співали „марсилянку". Поліція розігнала демонстрантів і привернула лад. Полк. Де ля Рок склав рішучий протест на руки прем. Блюма. Крім цього „Французька сусп. партія" проголосила проклямацію, в якій закликує до контрманіфестації у звязку з заповідженими зборами комуністів у Пар Пренс.

Збірка на Реміснича Бурсу.

Не треба повторяти загально знаного факту, що бурса — це установа настільки несамозистарчальна, наскільки потрібна. Її вихованки — це переважно діти спосібні, але діти родичів незаможніх, коли не зовсім бідних. Правда ця відноситься до бурси всякого типу — але передовсім до бурси, що виховує дітей і молодь з найбідніших верств суспільности. Такою є, ніхто в цьому не сумнівається, реміснича бурса.

Львівська Реміснича Бурса виховує в двох заведеннях 90 хлопців, що ходять до фахових шкіл, або практикують у варстатах чи в крамницях. Низькі оплати (5—30 зол. місячно) не вистарчають на покриття конечних видатків. Кожного року перед зимою треба більше гроша на купно бульби, вугля і т. д. Члени Товариства помагають у міру своїх сил, але теперішній фінансовий стан по викінченні будови нової домівки при вул. Бартосівної такий, що Бурса приневолена звернутися до загалу свідомих громадян по поміч. Передовсім просимо львівських українців прихильно поставитися до наших збірщиків у дні 4. ц. м. А дальше кличемо до громадянства в краю: Не забудьте про установу, що працює не для льокальних інтересів м. Львова, але для добра цілого краю! Бо Бурса Реміснича виховує хлопців з Волині, Лемківщини, не кажучи про інші наші землі. Тому вона є установою важною для кожного українського патріота, що розуміє важке положення незаможної молоді, що доцінює вагу піднесення рідного ремесла й торговлі, що знає вартість соціяльної праці.

Яр. Сперан.

Ганебна поведінка польського ксьондза.

До чого доходить польонізаторська агресивність польських ксьондзів по українських селах, свідчить факт, що стався в Конюхові, пов. Бережани.

Дня 1. жовтня ц. р. підчас урядування місцевого сотрудника о. Ярослава Совяка у V. клясі місцевої вселюдної школи (вписував предмет навчання у денник) напав на нього кс. Франц Мальовани, домагаючись звільнення одного ученика від релігії в гр.кат. обряді, бо, мовляв, цей ученик є римо-кат. обряду. Поправді цей ученик є хрещений і миропомазаний у греко-кат. обряді і вписаний в метрикальну книгу гр.кат. парохіяльного уряду в Конюхах, хоч у тім часі був там теж латинський священник. Коли о. Совяк заявив рішуче, що ученика не пустить з кляси, бо він має ходити на науку гр.-кат. релігії, кс. Мальовани **образливими словами хотів його спровокувати.** Одначе о. Совяк не дався вивести з рівноваги і зовсім спокійно обстоював при свому. Тоді кс. Мальовани почав тягнути ученика насильно з лавки, але о. Совяк звелів ученикові лишитись у клясі. У відповідь на те, кс. Мальовани, не зважаючи на свій старший вік, почав з криком **грозити йому палицею і врешті вдарив о. Совяка кулаком у груди!** І тепер о. Совяк зберіг спокій та рівновагу духа і спитав розсказненого ксьондза, чи це по християнськи та чи взагалі **священник може бити священника?**

Видно, що кс. Мальовани трохи схаменувся і зрозумів, що допустився ганебного вчинку, але замісць покривдженого священника перепросити, як рафінований лиходій вернувся від порога і закукурічений сказав: „Я ксєндза не ударилем, тильнко потронцілем". Це повторив ще й за порогом, хоч це була **свідома брехня,** бо вся шкільна дітвора бачила, як кс. Мальовани вдарив о. Совяка.

Розуміється, що про ганебний вчинок кс. Мальованого довідалось від дітей ціле село. Серед населення, яке знає о. Совяка як ревного і зразкового душпастиря, настало страшенне обурення на польського ксьондза, якого положення стало в селі надальше неможливе. Населення не всилі погодитися з думкою, щоб розбишацький напад кс. Мальованого лишився безкарно.

Німці, Україна і радієва стація Комінтерну.

В пятницю 2. ц. м. після 10-ої год. вечора стація Комінтерну передавала в німецькій мові документи з часів окупації німцями України в 1919. р. Ці документи видрукувала недавно „Правда", навязуючи до гітлерівського конгресу в Нірнбергу, до ніби нового замислу німців окупувати збройно Україну. Довші, ніж текст документів, були коментарі спікера і референта. Під адресою німців посипалась маса обвинувачень у грабіжництві, імперіялізмі і т. і. та погрози на той випадок, колиб вони думали нарушити межі СССР. Між іншим можна було чути таке: Український нарід занадто любить свій край, щоб не дати доброї научки тим, які посягалиб на його свободу (?!); український нарід щасливо живе в межах Совітського Союзу; український нарід не дасть повернутись у націю рабів, тощо. Як завжди, так і цим разом слухач міг оніміти, вислухуючи безличних міркувань найжорстокішого окупанта України.

Еспанія тотальною державою.

Монархія на овиді?

БУРГОС, 3. 10. ПАТ. Ген. Франко накреслив перед мікрофоном програму нового уряду. Новий устрій буде тотальний, найвищі становища займуть військові. Влада буде шанувати регіональні традиції, зберігаючи національну єдність. Ген. Франко натякнув легко на можливість реставрації монархії.

Нарід матиме змогу виявити свою волю у корпораціях. Держава шануватиме працю, забезпечуючи її перед експльоатацією; можливо, що навіть допустить робітників до участи у доходах підприємств. Уряд старатиметься улегшити управу ріллі та запевнити справедливу рентовність продукції.

Держава співпрацюватиме з Католицькою Церквою, бо це відповідає реліґ. почуванням більшости еспанців. Еспанія наладнає приязні взаємини з усіми державами, зокрема затіснить культурні та матеріяльні звязки з народами, спорідненими мовою і расою.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ УРЯД.

БУРГОС, 3. 10. ПАТ. Ген. Франко заіменував тимчасовий уряд, зложений з виділів: скарбу, справедливости, промислу й торговлі, прохарчування, рільництва, праці, освіти, публичних робіт і шляхів. Небавом зорганізують секретаріят закордонних справ, що навяже взаємини зі закордоном та матиме окреме бюро преси і пропаганди.

ЕСПАНСЬКІ ВОЖДИ.

БУРГОС, 3. 10. ПАТ. Генерала Модю заіменовано вождом північної армії, ген. Кейпа де Ляно — південної, ген. Кавенеллеса — ген. інспектором війська.

ПЕРЕД МОРСЬКИМ БОЄМ У ҐІБРАЛЬТАРСЬКОМУ ПРОЛИВІ.

ҐІБРАЛЬТАР, 3. 10. Райтер. Після невдатного зусилля сфорсувати бльокаду Більбао червона фльота пливе тепер у напрямі Ґібральтару. Слід сподіватися великого бою з націоналістичною фльотою.

БОЇ.

ТЕНЕРІФА, 3. 10. ПАТ. Три націон. літаки збомбардували Більбао, скидуючи 25 бомб.

МАДРИД, 3. 10. ПАТ. Повстанці виконали наступ на відтинку Генца і Наваль Перераль. Після завзятих боїв червоні їх відкинули.

СЕВИЛЛЯ, 3. 10. ПАТ. Націоналістична радіостація повідомляє: На північному фронті націоналісти укріплюють позиції у здобутій місцевости Ейвар; вони заняли м. Маркіна.

У Мадриді замішання.

МАДРИД, 3. 10. ПАТ. Як подає мадр. уряд, червоні заняли м. Ейвар та атакують м. Аваля.

ОДНІ НА ДРУГИХ ЗВАЛЮЮТЬ ВИНУ.

ЕНДАЙ, 3. 10. ПАТ. Катальонська преса зовсім явно обговорює невдачі на фронті під Толедом та загрозу втрати Мадриду. Невдачі пояснюють браком карности в еспанській міліції.

Цікаве, що анархісти-синдикалісти, які були досі завзятими противниками примусової бранки, кажучи, що оборона повинна мати добровільні і тимчасові риси, тепер, коли ввійшли до уряду домагаються примусової бранки.

Національні джерела інформують, що офензива націоналістів счинила паніку в Мадриді. Комуністи й анархісти звалюють на себе вину. Анархісти домагаються, щоб премієр Лярґо Кавалеро уступив. Червоний уряд доручив перевести евакуацію всіх мешканців Мадриду не здібних носити зброю. Їх мають вивезти до Валенсії й Аліканте. Президент Азаня покинув ймовірно Мадрид і виїхав до одної з середньоморських пристаней.

—o—

На викуп решти паїв „Українського Городу“.

XXI. виказ.

Р. С. У. К. від кооператив зол. 126.75, а саме: Коршів Р. Молочарня зол. 25.—, Синевідсько В. „Опір“ зол. 20.—, Верхрата „Своя Хата“ зол. 18.75, Вікторів Р. Молочарня зол. 10.—, Старогород „Злука“ зол. 10.—, Крогулець Р. М. зол. 10.—, Стинава Н. „Єдність“ зол. 10.—, Іванівці „Згода“ зол. 8.—, Завидовичі Р. М. зол. 5.—, Вільшаниця В. „Єдність“ зол. 2.—, Шарпанці „Добробут“ зол. 2.—, Бряза „Єдність“ зол. 1.—.

Українбанк „Поміч“, Теребовля зол. 50.—,

Д-р Роман Лавровський, нотар у Будзанові зол. 20.— і кличе: В. Лавровського, суддю в Косові, А. Добрянського, радника ск. в Грудзьондзу, М. Мосору, нотаря в Богородчанах.

Д-р Остап Котик-Степанич, Катовиці зол. 15.—.

Філія „Союзу Українок“, Тернопіль зол. 15.— і кличе всі Філії „С. У.“ у краю і поза його межами.

Дир. Микола Заячківський, Львів зол. 10.— і кличе: Ольгу Шухевич, Тишківці, Вол. Кисілевського, Осмолода, Маркіяна Кисілевського, Львів, д-ра Волод. Константиновича, Буківсько, д-ра Вол. Мацькевича, Львів.

Д-р З. Левицький, Коршів зол. 10.—,

Взаїмна Поміч Українського Учительства, відділ Городенка зол. 10.— і кличе Відділи Вз. Помочі в Коломиї, Косові і Снятині.

Д-р Степан Пеленський, Прага зол. 10.—.

Осип Мартинюк, емер. суддя, Львів зол. 10.—.

Інж. Антін Ліськевич, Львів зол. 10.—.

Д-р Михайло Шкільник, Перемишляни зол. 5.—.

Ілля Шкільник, Перемишляни зол. 5.—.

Інж. Зибенко Олександер, ревізор РСУК., Львів зол. 5.—.

Інж. Базилевич Петро, рев. РСУК., Львів зол. 5.—.

Гаврилко Антін, ревізор РСУК., зол. 5.—.

о. Воскрес Гонговій, Корчин зол. 5.—,

Макс Гніденъ, Любича-Княжі зол. 5.— і кличе: Р. Гуру, І. Луцейка, о. Г. Заяця, всіх з Любичі, П. [illegible] ця, упр. школи в Загірю.

о. Степан Гриневецький, Ярослав зол. 5.—.

Кред. коол. „Зоря“, Судова Вишня зол. 5.—.

Студентський Кружок ім. Шашкевича в Самборі зол. 5.— і кличе: Т-во „Плай“ у Самборі і Студ. Секцію [illegible] гіря в Дрогобичі.

о. Теодор Салагуб, Лелюхів-Мушина зол. 5.— і кличе: о. Н. Яцева, Борислав, д-ра П. Цимбалистого у Львові і д-ра Д. Бречку з РСУК.

Параскева і Василь Боднар, учит. у Вздові зол. 5.— і кличуть: інж. Гладія Андрошка, Львів, Саввина [illegible] тюка, емер. учит. в Сопові, дир. Зеленого Андрія у [illegible] ві, о. Миколу Головача, катех. з Буська.

Дмитро Колодницький, Стрий зол. 5.— і кличе: [illegible] юка Олександра, Чубатого Атаназа, Дармохвала [illegible] Столяра Івана, м-ра Яцева Дмитра, всіх зі Стрия.

Томків Степан, упр. Школи Деренівка зол. 5.— і кличе: Ф. Яворського, упр. школи в Гумнисках, Д. [illegible] баша, упр. школи в Кобиловолоках, І. Гречка, учит. в Кобиловолоках, І. Скоморовського з Теребовлі.

Кость Вісневський, Станиславів зол. 5.— і кличе: д-ра Осипа Когута і дир. Осипа Єрвася, Богородчани.

Кость Вісневський, Станиславів зол. 5.— і кличе: дир. Юрія Нападієвича, Посіч, проф. Ол. Бойцуна і проф. Мацького, обох у Станиславові.

Войчак Володимир, Львів зол. 5.— і кличе: інж. [illegible] вика Гриця, інж. Бую Осипа, д-ра Лопатинського Всеволода, Качора Андрія, всіх організаторів М. С. у Львові.

М-р Софія Андрушків, Кенти к. Бельська зол. 5.— і кличе: о. дек. Фединського, Любіть Великий, м-ра [illegible] Кривка, Ланцут, м-ра В. Біленького, Кенти, В. [illegible] ського, Галич, інж. Р. Паламарчука, Городок к. Львова, м-ра С. Андрушишина, Городок к. Львова і д-ра [illegible] ка Львів.

Новальковський П., Бидгощ зол. 5.—.

Ольга Сліпа, Струсів зол. 5.—,

о. Олекса Пристай з Америки через о. І. [illegible] вича в Тейсарові зол. 5.—.

Іван Козак, Теребовля зол. 4.—.

Яр. Радловський, Станиславів зол. 4.—.

Павлина Крохмальницька, емер. учит. Львів зол. 3.— і кличе: П. Ващука, емер. упр. школи в Холоєві і [illegible] ку Копитко, емер. учит. Бузьків к. Львова.

Теодор Бобак, Судова Вишня зол. 3.—.

Мих. Бійовська, учит. Люча зол. 3.— і кличе: [illegible] Оліжинських у Коломиї, о. Вол. Бибика в Лючі і [illegible] я у Березові Н.

Олена Білинська, Стрижів зол. 3.— і кличе: [illegible] Клюфаса з Бонарівки, о. А. Кобрина з Порохника, о. Д. Андрейчика з Війського, Кулинець зі Стрижова.

Марія Давидович, Павлів зол. 3.— і кличе: Ярославу Бачинську в Надієві, Марію Куссову в [illegible], Марію Микитинову в Золочеві.

о. Микола Дубицький, Розгірче зол. 2.50 і кличе: [illegible] В. Нирожняка, проф. Вол. Козака, проф. Мих. Дубицького, проф. Мик. Ковальського, всіх зі Стрия, д-ра Дубицького з Любінець, о. Зарицького зі Стижви Н.

Теодор Мельничук, Тернопіль зол. 2.— і кличе: Степана Мацькевича і Мих. Кушніра, Тернопіль та Мих. Мельничука, упр. школи в Дулібах.

Степан Паладійчук, Ченстохова зол. 2.— і кличе: Ю. Шлемкевича, учит. в Ченстохові, М. Гоцка, учит. в [illegible] тах Ст., Степана Короля, учит. в Ріжні Вол., Лоздая М., учит. в Єнджейові, Р. Мізюка, учит. і [illegible], проф. в Ченстохові.

Омелян Бучацький, Львів зол. 1.— і кличе Ю. Прокопишина, С. Стояловського, Ю. Божевського, І. Гаврисевича і Л. Попеля.

До оголошеної вже вплати зол. 5.— в XII. виказу **[illegible] міцький Осип,** емер. учит. у Коломиї, кличе: [illegible] ську Олену, б. сен. Кобринську Наталію, емер. учит. Войтіховську Любомиру, Лепківну Наталію, Бобяк [illegible] Аліцію, всі з Коломиї.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ В ПАЛЕСТИНІ.

БЕЙРУТ, 3. 10. ПАТ. Начальним вождом арабських повстанців у Палестині є Фаузі Ел Каукаді, б. сирійський повстанець. Його квартира міститься у горах Наблюс, а його відділи складаються з узброєних груп сирійців, іракійців, трансйорданців і палестинських арабів. Каукаді зорганізував у Трансйорданії групу давніх сирійських повстанців, які перебували там на вигнанні. В Іраку зорганізував іракійську молодь, що відбула вже військову службу і вміла добре орудувати зброєю. Свої відділи поділив на дві частини. Одна з них переїхала автами крізь пустиню до Палестини. Відділи Каукадія мають наскрізь модерну зброю, скорострили, ручні гранати і т. д. Вожд цієї партії заявляє, що навязав уже контакт із великою частиною палестинських повстанців і цієї думки, що ще цього місяця Палестина диспонуватиме відповідно зорганізованою повстанчою армією. Невідомо, хто фінансує цей рух і хто постачає зброю.

НОВИНКИ.

— Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає Юлія Ломага — Львів, ул. Валова 11. Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 79-115

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 55-100

— Килими глинянські, Федоришин, Львів, площа св. Духа. Приймає також до направи дивани. 2752 4—10

— Футра найкраще робить Петро Карпяк, Зиблікевича 4. 2820

— Коли й де гуляємо? У неділю 4. жовтня в год. 5-ій попол. в жовтій салі Народнього Дому у Львові улаштовує Т-во Українська Захоронка дансінґ. Дохід на доживлювання найбіднішої української дітвори. 1—1

— 17. X. Осінні Всестудентські Вечерниці. Стрій візитовий. Дохід на добродійні цілі.

— З Т-ва „Будучність". Загальні збори Т-ва українських робітниць „Будучність" у Львові відбудуться в неділю, 25. жовтня ц. р. в домівці Т-ва при церкві св. Юра. В програму зборів входить м. і. вибір нового виділу.

— Мистецька вистава. В неділю 4. ц. м. відбудеться в кімнатах Т-ва прихильників мистецтва (вул. Дідушицьких) вистава праць групи арт. мист. „Стер". У виставі беруть участь: Акерівна, Андрашек, Госцінський, Гавснерова, Кербльова, Кунке, Кветневська, Побіш, Райслінг і Вальтер. Виставлені теж різьби М. Кветневської. Крім того зібрані праці інших львівських мистців.

— Постійна театральна сценка у Львові. Довідуємось, що відомий артист і режисер П. Сорока зорганізував у Львові постійну театральну дружину, яка гратиме по львівських передміських сценах і час до часу на одній із більших львівських сцен. Як першу виставу відіграє згаданий театральний гурток „На Соловки", сензаційний фотомонтаж на 5 картин Романа Сливки. Дальший репертуар творитимуть побутові, історичні драми і веселі народні оперетки й комедії.

— Українська палестра в обороні прав адвокатури. У звязку з проектованою реформою закону про устрій адвокатури українські адвокати, зорганізовані в С. У. А., повели акцію в обороні своїх дотеперішних прав. Своє відношення зазначили вони в головній адвокатській раді у Варшаві та у львівській адвокатській раді. Цій справі присвячене останнє (3) число органу С. У. А. „Життя і Право", в якому поміщена основна і з розумінням справи стаття д-ра М. Волошина, що дуже ясно зясовує загрозу для адвокатури, української палестри зокрема, якщо проектована реформа знехтувалаб життєві інтереси адвокатів тепер і в майбутньому.

— Страйк шевців. У Золочеві розпочали страйк шевські прикравачі, домагаючись підвишки зарібків на 25 проц. і 8-годинного дня праці.

— Шукають за нафтою на Підкарпатті. Спеціяльний інститут для глядання нових нафтових теренів п. н. „Піонір" звернув свою увагу на підгірські сторони Косівщини, де геольогічні і географічні умовини вказують на присутність нафти. І справді довертілися там кількох газових закопів. В останньому часі почали монтувати закоп на глибині 2.000 метрів. Нові нафтові джерела находяться в громаді Вербовець під Косовом на терені державних лісів. На вістку про це перше відкриття в багатьох місцевостях Підкарпаття розпочався оживлений вертільний рух. Товариство „Піонір" розпочало одночасно глибоке верчення в громаді Кенігзав (між Меденичами і Стриєм). Одночасно галицький нафтовий концерн веде верчення в Гаях Нижчих, положених між Стриєм і Дрогобичем, причому застосовано нові вертільні методи, відомі тільки в Америці.

— Кости вояків під Сивулею. Гранична сторожа підчас обходової служби в Ґорґанах знайшла непогребані кости вояків, що полягли в часі світової війни в Карпатах, на узгір'ї Тавпіширка, під Сивулею. Біля них були останки озброєння і виряду. Повідомлена про це влада звеліла похоронити кости на найближчому цвинтарі.

— Ошукав кількадесять селян. Суд у Калуші засудив Германа Френкля, власника земельної посілости зі Львова (Тарновського 11) на кару одного року й трьох місяців вязниці, а також 10.000 зол. гривни за парцеляційне ошуканство. Френкель розпарцелював як співвласник четверту частину майна своєї матері в Калущині, а парцелюючи, не повідомив купуючих, що на маєтку тяжать гіпотечні довги. Цим наразив він кількадесятьох селян на страту.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Брудною слиною.

Відбувся у Львові Конгрес „Фронту Національної Єдности" — щож, думаю, нічого дивного. Видає Дмитро Паліїв довгий час свої газети, журнали і книжки, може скликати і свій конгрес.

Вибрали на цім конгресі Дмитра Паліїва провідником, а він присягнув тим провідником бути, доки Фронт задержить Єдність, а навіть і після того — це також не дивовижа. Адже не було іншого кандидата, а як і був, то тихо сидів і напевно ще якийсь час посидить.

Говорили деякі люди: Паліїв на „фірера"?! Паліїв і якийсь Фронт?! Вінже, хто зна, чи за війни був „цуґсфірером" і хто зна, чи був на фронті!?

Отже Паліїв був трохи на фронті, а щодо його ранґи, то навіть був четарем. Зрештою — це маловажне, бо Муссоліні був тільки вістуном, а Гітлер ще менше — тільки старшим стрільцем.

Конгрес відбувся, Паліїв став провідником (провідником він уже давно був, але тепер став помазаним на провідника!), а я не обзивався. Чого — думаю — пхати свої чотири шаги до тієї цілої історії! Нехай собі Фронт живе і розвивається, як заложена свого часу Палієвом група „Заграва", чи „Партія Національної Роботи".

Але в 226 ч. „Українських Вістей" появилася така стаття, що тяжко на неї не відгукнутися. Підписав цю статтю М. Іванейко, ідеольоґ „Ф. Н. Є.", людина досі не записана на листі некультурности, вульґарности і тим подібних, а таких частих у нас рубрик. Мені направду зробилося прикро: ще одного чоловіка треба в цю рубрику вписати і то — дуже великими буквами.

Стаття називається „Пан видавець і його слуги" й обговорює відносини у видавництвах п. Тиктора, колишнього спільника п. Паліїва. А обговорює їх так: „розкрили канал", „сморід у повітрі", „наймити, що називають себе редакторами", „духові крамарі під невтральною маскою", „форналі", „услужливий писар", „він плював вам у душу, ви втирались і... служили", „він приказує вам сьогодня самим собі плювати в лице"...

Годі! Вистане наведеного, щоб вичути запах статті і розкрити широко очі з дива, що це підписав М. Іванейко.

Пане Іванейко, — чи не відчуваєте, що люди не повірять, що ви це зробили з власного імпульсу, без огляду на те, де працюєте? Чи так само написалиб, колиб — наприклад — працювали в „Ділі", а чи подумалиб, колиб працювали в „Новім Часі"?!

Чи знаєте, пане ідеольоґу, що ваш теперішній шеф, коли був шефом тих усіх форналів, услужливих писарів і духових крамарів з „Нового Часу", то був дуже й дуже недобрий і як шеф і як співвласник. Ви також редакційний зарібник — поцікавтеся тією справою!

А чи не цікавила вас справа виступлення співробітників преси „Ф. Н. Є." з „Товариства Письменників і Журналістів"? Чи обставина, що п. Дмитрові Паліїву не подобався страшенно лагідний для нього присуд суду, давала їм причину виступати з Товариства?

А чи хто їм робив закид з цього, і чи хоч десяту частину тих епітетів дав у думці, що ви зорганізованим журналістам на письмі?

Пане Іванейко! Всі редактори на цілім світі залежні і є — мутатіс мутандіс — якимись наймитами. Але ніде вони собі так цього не кажуть, як отсе сказали ви!

І тому мені стидно за вас і тимсамим і за всіх нас!

Галактіон Чіпка.

— Вуголь з торфу. В Польщі зачинають продукцію синтетичного вугля, переробленого з торфу в окремих печах з дуже високою температурою. Першу таку піч мають збудувати на Волині коло великих покладів торфу. Перші спроби показали, що синтетичний вуголь з торфу на 25 прц. дешевший від природнього.

— Спорт ворогом алькоголізму. Мінхен було знане з того, що його мешканці випивають пива найбільше зі всіх німецьких міст. Сьогодні Мінхен втратив цю славу, бо статистика консумції молока в Німеччині виказує, що мінхенці волять молоко ніж пиво і пють менше пива від берлінців. Взагалі в останніх роках зазначився великий спадок консумції пива в Німеччині. Під впливом сильно розвиненого спорту, який приневолює своїх прихильників перш усього до тверезости, німці перестають пити пиво а зате взялись до молока, якого консумція зросла на 100 прц.

— Чому пес лиже свої рани? Роблять це зрештою не тільки пси, але й інші звірята. Проф. Дольд, з університету в Тібінґен, перевів у звязку з тим цікавий досвід, який виказав, що домішка слини до культури бактерій здержує їхній розвиток. Пес та інші звірята, ведені інстинктом, лижучи рани, не тільки усувають бруд з ран, але вбивають бактерії, для яких сціпеніла кров на ранах є знаменитою поживою.

— Львівська хроніка. Невідома жінка вибила сокирою без топорища виставову шибу юбілерської крамниці А. Ціппера при пл. Марійській. — На вул. Міцкевича шофер Казимир Богдан наїхав автом на Розалію Брик і поранив її на голові й руках. — Службовий трамваєвий віз на Личаківській вулиці наїхав на трамвай ч. 1. Оба вози ушкоджені. — При вул. Спадистій отроїлася 56-літня Софія Гольдштайн, напившись денатурату.

— Краєва хроніка. До контори виміни З. Кравса в Коломиї добулися крізь пивницю від подвіря злодії, виверґівши отвір у підлозі, розпороли касу і забрали значну скількість біжутерії та срібних і золотих монет. — У Пресні, живецького повіту, підчас розбирання завалився барак, а під його звалищами найшлося трьох робітників і троє дітей. Один хлопець згинув на місці, інших ранених забрали до шпиталю. — В рудках 52-літній Олекса Микитин, знеохочений до життя з причини родинних невзгодин, відобрав собі життя, кинувшись до керниці.

— Обікрали банк. До бюра „Купецької Кредитової Каси" в Перемишлі вломилися злодії й вкрали понад 500 зл., 220 долярів і цінні папери. Поліція не попала покищо на сліди вломників.

— Видалені з волинського воєвідства. З наказу адміністраційної влади, мусіли покинути волинське воєвідство м. і. такі особи: дяк із села Борщівка, кремянецького повіту; б. учитель української семинарії в Дермані Аркадієв і дяк із Татаринець, тогож повіту; б. інспектор вселюдних шкіл Павло Хомчук.

— Поліційні бібліотеки. Як повідомляє „Нова Доба", по всіх повітових містах на Волині є поліційні бібліотеки, що позичають книжки населенню. Крім того при кожнім поліційнім постерунку в рівенському повіті зорганізовано районові бібліотеки, що дістають книжки з бібліотеки повітової.

— Під закидом протидержавної діяльности. Окружний суд у Луцьку розглядав справу П. Яблонської, М. Заяця, А. Привенюка, А. Вакунця та чотирьох інших обвинувачених за протидержавну діяльність. Після переведеної розправи Яблонську засуджено на 10 літ вязниці, Заяця на 9, Привенюка і Вакунця по 10, а чотирьох інших по 2 роки вязниці.

— Хотіли бачити залізничу катастрофу. Пастухи, що пасли худобу при залізничому шляху на лінії Львів—Тернопіль між Товстоголовами і Ярчівцями (пов. Зборів) поклали на шинах купу каміння, щоби побачити, як переїде по них потяг. На каміння наїхав моторовий потяг (люкс-торпеда), що їхав зі Львова до Тернополя і зачепив за нього сподом мотору, який легко ушкодився. Керигідного вчинку допустилися хлопці у віці 7—9 літ.

— Вовки. Мешканці кількох сіл у Виленщині звернулися до адміністраційної влади з проханням уладити облаву на вовки, що роблять великі шкоди серед безрог і коней.

— Жахлива родинна трагедія. Окружний суд у Луцьку на виїздовій сесії в Ковлі розглядав справу Адама Морозюка з Битни, що з причини родинних невзгодин убив свою жінку і зачинивши її з трьома дітьми в хаті, підпалив. Збудженим пожежою сусідам удалось врятувати одну дитину, інші згинули в огні. Морозюк вискочив крізь вікно. Його засудили на досмертну вязницю.

— **Будівельна афера в Коломийщині.** У звязку з аферою б. керовника будови доріг в Коломиї, інж. Моравеца комісія дорогових знавців з міністерства внутрішніх справ, зложена з чотирьох інжинірів, перевіряє мости і дороги, які коломийський дороговий відділ будував останніми роками.

— **Комуністичний процес.** Перед судом присяглих у Станиславові відбувся 3-денний процес проти вісьмох членів комуністичної партії. Пізно в ночі запав присуд, яким засуджено: м-ра З. Йолеса на 5 літ, Фріду Турґель на 3, Ів. Кравчука на 7, Авр. Румельта на 3, Мих. Бойчука на 4, Рахелю Грос на 5, Дін. Літмана на 5 і м-ра Юл. Тайтля на 5 літ вязниці. Засудженим Йолесові, Турґель і Румельтові знижено кару на основі амнестії на половину, Кравчукові на третину. Всіх позбавлено громадянських прав на 5 літ.

— **Жахлива катастрофа моторових поїздів біля Варшави.** Вчора рано наїхав під Варшавою моторовий електричний поспішний поїзд на моторовий особовий поїзд. Перший віз поспішного й останній особового розторощені. Особовим поїздом їхала шкільна молодь. Багато учнів і учениць є важко ранених.

— **За образу сойму.** В Торуні засудили на 300 зол. грошевої кари відповідального редактора „Оброни люду", органу народової робітничої партії, Антона Пекарка, за статтю, що збещестила сойм.

— **Велитенський фільмовий показ.** Фільмовий виділ партійної округи у Бравншвайґу зорґанізував недавно велитенський фільмовий показ на вільному повітрі. Екран, розпнятий на драбинах пожежної сторожі, займав поверхню 18×16 м. Сила світла фільмової апаратури рівналася 1.2 міліярда свічок. На виставі було присутних 200 тисяч видців.

— **Ріжні вістки.** З Італії видалено римського кореспондента „Фелькішер Беобахтер'а", Рудольфа Мальтцана як небажаного чужинця. — На летовищу в Горицїї впав італійський військовий літак, причому погиб пор. Віжічі. — Від вибуху ґазів у копальні вугля в Лябевері згинуло кількадесять робітників. — У Зл. Державах арештовано в однім тільки дні 2.239 пачкарів алькоголю і кокаїни.

Зі судової салі.

ГІДНА ПОСТАВА СЕЛЯНКИ В ОБОРОНІ РЕЛІҐІЙНО-НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАДИЦІЇ.

Дня 23. м. м. відбулася апеляційна розправа перед окружним судом у Новім Санчі проти селянки **Анни Бурчак** з Явірок, яку засудив городський суд у Коростенку над Дунайцем на кару 3 тижні безоглядного арешту. Обі розправи є відгомоном змагань наших братів лемків за здобуття рідної школи і пошани їх традиції та реліґійного обряду. Явірки є одним із 4-ох найдалі висунених сіл на наших західніх окраїнах новосандецького повіту. В цьому селі учитель наказав, щоб шкільні діти поздоровляли його окликом „до відзеня" замісць — дотеперішнього християнського поздоровлення „Слава Ісусу Христу". З весною ц. р. шкільні діти II. кл. під проводом Марусі Бурчак, 8-літньої дівчинки перестали поздоровляти учителя окликами „до відзеня" і вживали далі поздоровлення „Слава Ісусу Христу". Щоб зломити поставу дітей, учитель карав раз-по-раз Марусю Бурчак, замикаючи її по науці. Вкінці візвав матір Марусі Анну Бурчак і зажадав, щоб вона не намовляла доньки не здоровити окликом „до відзеня". Одначе мама рішуче відмовила і заявила, що не лише свою дитину, але і на батьків інших дітей буде впливати, щоб усі діти здоровили учителя словами: „Слава Ісусу Христу".

Тоді учитель забрав її доньку на годину до 4-ої кл., щоб замкнути її знову по науці. Розжалоблена мати ввійшла за учителем до кляси і візвала свою доньку, щоб ішла з нею до хати. Учитель силоміць усунув з кляси Анну Бурчак, яка при свому відході звернулася до всіх дітей з словами: І ви діти ніколи не кажіть „до відзеня", лиш „Слава Ісусу Христу". На основі донесення учителя суд городський у Коростенку засудив Анну Бурчак на 3 тижні арешту до ч. кг. 346/36 за „непшизвоіте захованє сєн вобєц владзи".

Засуджена зробила відклик до окружного суду в Новому Санчі, який по розправі 23. м. м. **увільнив Анну Бурчак від вини і кари.** Розправою проводив заступник президента окружного суду **д-р Делінгер,** обвинувачував прок. **д-р Денкевич.** Підсудну боронив **м-р Осип Кебуз,** український адвокат з Нового Санчу.

При цій нагоді слід підкреслити, що гідна постава Анни Бурчак в обороні своєї реліґійно-національної традиції довела до того, що шкільний інспектор з Нового Торгу відхилив розпорядок учителя, залишаючи надалі поздоровлення „Слава Ісусу Христу".

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА КРЕЧОВИЧІ.

Вчора зачінчилася в Ряшеві судова розправа проти 18 селян із Кречович за події в дні 2. липня ц. р. Суд засудив Петра Камінського і Петра Піцуру на 2 роки вязниці, Адама Носка на 8 місяців вязниці, Миколу Романюка і Йосифа Грущака на 12 міс. вязниці, чотирьох дальших підсудних на кари 10—18 місяців вязниці з припиненням виконання кари на 5 літ. Сімох дальших підсудних засудили на вязницю від 8—10 місяців з припиненням на 3 роки. Підсудного Бл. Фудалього суд звільнив.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ ТЕНОРА МИХАЙЛА ДУДИ.

П. Михайло Дуда, що виступив із самостійним концертом у пятницю 2. ц. м. в салі Лисенка у Львові, виявив значні голосові засоби, які управнюють його до співочої каріери. Його ясний, доволі великий і металічний, до того досить обемистий голос і щодо волюмену і щодо діяпазону, — при тім добра виразова дикція і декламація та очевидний інтерпретаційний хист, — усе те є добрі головні основи мистецьких аспірацій співака. Є у Дуди також знамена школи, але враз з тим і деякі її недостачі. На карб недостач школення треба нам покласти деякі недотягнення і невирівнання у реґістрах, тембрі і динаміці, а головно надто довільне, гейби „аматорське" трактування співаних партій під оглядом не тільки ритмічним (до цього ми вже у співаків мусіли потрохи привикнути), але й тональним, через що нераз деформується музична фактура пісні. Одначе з усім тим співак зробив своє враження на публику, яка виповнила (річ у нас небувала) салю Лисенка по береги і горяче оплескувала концертанта.

В нинішніх таких важких для музично-мистецького життя часах всякий концертовий прояв, а тим більше виступ нового, у нас досі невідомого співака, до того ще й тенора, треба радо повитати і записати як відрадну появу. П. М. Дуда, що, як нам відомо, молодим хлопцем перебув тяжку воєнну кампанію із її всякими наслідками, та найшов іще на чужині стільки сили волі, щоб присвятити себе співочо-мистецькому змаганню й осягнути в ньому бодай те, що осягнув досі на концертовій естраді, заслуговує на якнайщиріше признання і підтримку.

Фортепяновий супровід концерту вів по мистецьки д-р Нижанківський. **Ч. В.**

—o—

Дописи.

НАДВІРНЯНЩИНА.

10-літні роковини „Лугу" у Грабівці. Дня 30. м. м. відсвяткував „Луг" у Грабівці 10-літні роковини свого існування. На це свято прибули „Луги" з Цуцилова, Пероросля, Тарнавиці Лісної, Назавізова, Надвірної і Старуні. Погода була прегарна. На великій площі над Бистрицею устанилося лугове брацтво в силі 272 луговиків і луговичок. Полеву Службу Божу відспівав о. парох. Свято відкрив п. Матківський. З черги д-р Банах, голова „Погітового Лугу" з Надвірної, привитав ... „Лугів". 2/3 луговиків були в лугових одностроях, усі інші чети в прегарних народніх строях. Після посвячення прапору та відспівання лугового гимну, ... склав побажання „Лугові" у Грабівці, який за 10 років інтенсивної праці вибився на перше місце в повіті і став зразком для великої частини надвірнянських ... Далі при звуках оркестри з Дори ставуло 140 луговиків і 110 луговичок до вільноручних вправ. Опісля ... вправи хустинами, а в перервах між вправами „Луг" з Грабівця виконав вежі і танок чумак. Луговички з Надвірної і Назавізова виконали ритмічну вправу до молитви „Боже великий, Творче всесильний". Свято закінчилося пізним вечором інсценізацією ... „Козак невмірака", ролю якого грав п. Матківський. Розпалена ватра освічувала „Лугам" та гостям дорогу до села. По святі відбулися в читальні вечерниці.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

Вияснення старшини Т-ва „Сокіл" у Цішках. У звязку зі статейкою „Зловживають сокільською організацією", поміщеною в „Ділі" (ч. 183) старшина Т-ва „Сокіл" у Цішках пов. Золочів вияснює, що члени цієї орґанізації не є комунарями ні не співпрацюють з комунарями зі села Чехи. Не бють теж хлопців з Кута; навпаки, ці останні постійно прококують соколів з Цішок, нападають на них і беруться до бійки. Перед 2 роками один хлопець з Кут застрілив навіть свого товариша під час бійки з хлопцями з Цішок. Ці бійки не мають ніякого політичного підкладу та є звичайними парубоцькими порахунками. Також цього року парубки з Кут на празник напали на соколів з Цішок, але дістали належну відправу.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА ПРОФЕСІЯ — ПОКУСАНИХ.

Ріжних засобів хватаються люди в сьогочасних важких часах. Людська помисловість не має меж, коли йде про гроші. Оригінальний плян придумали три чеські волоцюги з Ташова. З вірою в успіх своїх плянів, пішли вони у мандрівку в напрямі Маріенбаду. Ішли хата в хату, вичікуючи доброї нагоди. Щойно в однім ресторані в Маєрґрін усміхнулось до них щастя, а саме один із них почав раптом з усіх сил ревіти і притьмом побіг до господаря, мовляв його покусала собака. За біль і страх зажадав 600 чеських корон. Негайно мусіли запрягти коня до воза, щоб відвезти „важко раненого" до лікаря, бо пішки не мав він сили йти. Одначе в лікаря тріснула бомба. Справді на нозі були кріваві рани, але не були вони рішуче від собачих зубів, тільки від людських. Для певности ветеринар оглянув „небезпечного пса", який ще нікому не вирвав навіть одного волоска і виставив собаці найкраще свідоцтво моральности. Волоцюги мусіли далі мандрувати. В найближчім селі повторили таку саму історію, тільки тут „пошкодований" зажадав вже 1.700 корон. Та богатий селянин, до якого волоцюги причіпилися, не дався застрашити навіть зізнаннями двох „свідків". На поліції не повірили зізнанням „пошкодованого і свідків" і посадили їх до вязниці. Всі три дістали по 3 місяці вязниці, щоб за той час могли придумати для себе нове інтратне підприємство.

МІСТ САМОВБИВНИКІВ.

Сумну славу має величавий, прикрашений мармуровими статуями і орнаментами міст, що лучить каліфорнійські міста Льос Анджельос і Пасадену. Прегарне положення і вірцеве вико...

…вання мосту роблять його правдивою окрасою Каліфорнії. Саме цей міст вибрали собі самовбивники на ліквідацію своїх останніх хвилин життя. За останні три роки 72 особи кинулися з мосту до бистрої і глибокої ріки. Міст самовбивників мав таку притяжливу силу, що міська влада мусіла поставити на мості поліційну варту. Одначе й це не помагало, бо самовбивники все зуміли перехитрити поліцаїв та підшукати відповідний момент, щоби шубовснути стрімголов у воду. Міська влада не мала іншої ради, тільки мусіла заложити по обох боках мосту високі, сильні дротяні сітки, так, що кожний самовбивник мусів би бути рівночасно добрим акробатом, щоби перелізти високу і гнучку сітку.

—o—

Відозви й комунікати.

ВПИСИ
до ГОСПОДАРСЬКО-САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" В МИЛОВАННЮ.

Дня 20-го січня 1937 р. зачинається в Милованні **новий 11-місячний сільсько-господарський курс**, який буде тревати до дня 20-го грудня 1937 року. Наука в школі відбувається на основі програми навчання, затвердженої Міністерством Освіти, яка обовязує в державних сільськогосподарських школах.

Навчання в школі є теоретичне і практичне, обіймає всі ділянки сільського господарства та приготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці в хліборобських і кооперативних організаціях (контролерів молочности, кооперативних діловодчиків і т. п.).

При школі є зародова обора молочної худоби, зразкові курники, шкілки овочевих дерев, продукція насінь, пасіка, — все це пристосоване до практичного навчання на курсах.

Школа має ремісничі варстати, в яких ученики мають нагоду навчитися робити ті прилади, потрібні для господарства, які кожний господар може сам собі зробити.

В школі працюють три фахівці учителі-спеціялісти та інструктори для практичного навчання.

1. На курс приймають мужчин у віці 15—24 літ, що покінчили найменше народню школу.

2. Кожний принятий ученик мусить мати два одяги (в тому один до праці при виконуванні практичних вправ у шкільному господарстві). Крім одягу має мати кожний ученик 4 пари біля, 4 ручники, 2 простирала, подушку, покровець, сінник та начиння до їдження (тарілку, мисочку, півлітрове поливане горня, ложку, вилки і ніж).

3. Ученики платять одноразово при зголошенні на курс 10 зол. вписового. Крім вписового платять ученики місячно 3 зол. за науку і 4 зол. за приміщення в приюті, опал і світло. Ученики харчуються в кооперативній харчівні, яку самі ведуть; прохарчування одного ученика в кооперативній харчівні коштує 18 зол. місячно. В часі курсу ученики користають з 50% знижки при переїзді залізницею.

4. До зголошення на курс треба долучити: а) шкільне свідоцтво, б) посвідку родичів, потверджену парохіяльним або громадським урядом, якою родичі зобовязуються правильно платити кожного місяця належну оплату за ученика в школі. Коли ученик має підмогу від установи, тоді треба до зголошення на курс долучити заяву від установи, що буде правильно кожного місяця платити оплати за свого кандидата. в) Почтову марку на квоту 55 сот. на відповідь. г) Вислати почтовим переказом вписове 10 золотих. 5. Про приняття і день приїзду до школи, повідомить Управа школи по 1. грудні 1936 р. Непринятим до школи повернуть документи і вписове 6. Зголошення приймає Управа школи до дня 1. грудня 1936 р.

Школа за 25 літ свого істнування поклала великі заслуги в ширенні сільсько-господарської культури. Це найкращий доказ того, що збільшення числа молоді саме під цю пору дуже вказане.

7. Зголошення слати на адресу: **Господарська Школа Т-ва „Просвіта" в Милованню, почта Стриганці (Stryhańce) над Дністром.**

—o—

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Погоні: Год. 1. попол. мистецтва резерв **Україна II — Погонь II.** Год. 3. попол. мист. Окр. Ліги **Україна — Погонь I Б.**

Військове грище на Клепарові: Год. 10. рано мист. Ц-класи Степ — Льот; год. 12. вполудне мист. Ц-класи Зоря — Газла Штерн.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

МАРІЯ В ХРАМІ. Життя Преч. Діви Марії в храмі в 4 відслонах. Перерібка з хорватського. Видаво ЧСВВ в Жовкві. Кн. 199, Жовква 1936, стор. 40, 8°.

SPRAWOZDANIE z działalności T-wa popierania budowy publicznych szkół powszechnych za 1935 r. i plan pracy na 1936 r. Warszawa 1936.

ЖУРНАЛИ.

СВІТЛО Й ТІНЬ, щомісячник. Львів, серпень 1936. Р. IV. Ч. 8. Інж. Б. Іваницький: Дещо про тонування на паперах для штучного світла. — Ю. Іваців: Правильне наставлення на гостро. — Ярослав І. Масляк: Хмари в світлинстві. — Н. Ш.: Місяць у світлині. — Фріц Ганзен: Як твориться негатив. — З виставм фотоконкурсів. — С. Щ-т: З нашого досвіду. — Від редакції. — Критичний куток. — Що читати.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. — Львів, жовтень 1936. Р. VI. Ч. 60.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

Теребовля:
4. X. Вій.
З Теребовлі відїздає театр Грималів Скалат.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.
Станиславів: „Камо грядеши?"
4. X. „Камо грядеши?" — обі частини, початок: год. 12. впол. і в год. 8. веч. „Ревний шлях".
Зі Станиславова театр іде до Галича, Калуша, Долини, Болехова.

Великий Театр:
Неділя, 4. X. год. 3.30 попол. „Пані президентова"; год. 8. веч. „Коріолан".
Понеділок, 5. X. год. 8. веч. „Пані президентова".
Вівторок, 6. X. год. 8. веч. „Коріолан".

Кіна.

АПОЛЬО: „Болько й Долько" з Ад. Димшою.
АТЛЯНТИК: „Відень шаліє".
БАНДА: „Додик на фронті".
ГРАЖИНА: „Ритмайстер фон Верфен".
КАЗИНО: „Маєрлінг".
КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
КАРУСЕНЬКА: „Малий бунтар" з Ширлі Темпль.
КЕТУЦ: „Кохаю всі жінки" з Іваном Кепурою.
МІРАЖ: „Каранга", „Барнумів цирк".
МУЗА: „Серця зі сталі".
ПАКС: „Жид, вічний мандрівник".
ПАЛЯС: „Ядзя" зі Смосарською.
ПАН: „Пан Твардовський".
РАЙ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Егерт.
СВІТ: „Недокінчена симфонія".
СТИЛЬОВЕ: „Люди у тунелі" і ревія.
ТОН: „Пат і Патахон, як няні".
УТІХА: „Американські авантюри" й ревія.
ХИМЕРА: „Гавайська цвітка".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Канарійські острови".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 4. жовтня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Концерт фф. музики, 15.40 Квартет ес-дур оп. 51 Двожака, 19.10 Вок. вид., **Братислава** (298,8) 19.05 Словацькі пісні, **Прага** (470,2) 8.30 Концерт, рел. музики, 11.25 Хор, 12.20 „Спробуй щастя" оп. Стеліньского, 16.30, 17.50 Концерт, **Париж** (1648) 14.00 Легка музика, 17.30 Циг. пісні, 20.30 Циг. музика, 21.45 „Арлезіянка" драма Додета з муз. Бізета, **Білгород** (437,3) 17.00 Опера, 19.50, 21.00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.00, 18.00 Музика, 19.00 Пісні й танки женців, хор, солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.45 Музика, 18.00 Німецька нар. музика з усього світа, 19.00 Гарні мельодії, **Мінхен** (405,4) 9.30 Нар. музика, 16.00 Концерт, 17.10 Пісні й балади Л. Куче, хор, солісти, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Циганська музика, 17.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 17.15 Орх. концерт, 22.20 Розр. концерт, **Рим** (420,8) 13.00 Розр. програма, 20.45 „Ле едукаите ді Сорренто" оп. Е. Усіліо.

Понеділок, 5. жовтня 1936.

Відень (506,8) 17.15 Спів, Фогарашер сопр., 17.50 Оп. арії, К. Івіч, тенор, 20.00 Віртуозівські дрібниці, 21.05 Стирійська осінь, мельодії краєвиду, **Братислава** (298,8) 17.25 Спів, **Кошиці** (259,1) 18.30 Словацькі пісні, **Прага** (470,2) 15.00 Пісні, 15.35 Суїта ц-дур Баха на віольончельо, 17.35 Форт. ресітель, 19.30 „Корабель-мерево" оп. Вагнера, **Париж** (1648) 12.00 Легка музика, 18.30 Концерт симф. орх., 21.00 Вок. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 21.00 Пісні, 17.40 Нар. музика, 21.30 Хор, 22.20 Легка й танк. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.30 Нім. танки, 19.20 Форт. ресітель, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Вес. музика, 18.20 Форт. ресітель, 20.10 Камер. концерт, **Мінхен** (405,4) 12.00 Популярна музика, 17.00 форт. ресітель, 20.10 Вечір вес. мельодій, **Будапешт** (549,5) 13.30, 17.30 Сп. ресітель, 22.00 Концерт оп. орхестри, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Спів, фортепіян, 20.40 „Кав. Інамората" опера Льомбарда. **Рим** (420,8) 20.40 Скр. ресітель, 22.40 Танкова музика.

Вівторок, 6. жовтня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Розр. концерт, 16.05 Балетова музика, 17.15 Спів, Д. Шмедес сопр., 17.35 Форт. ресітель, 20.00 Сонати на скр. і форт., 20.35 Вес. парада солістів, **Кошиці** (259,1) 12.35 Концерт орх., 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17.30 22.25 Смичк. квартет, 18.20 Камер. музика, 18.30 Концерт, 21.45 Пісоньки, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. мельодії, 19.50 Нар. пісні, 20.45 Опера, **Берлін** (356,7) 16.30 Сопран, тенор, форт., 18.00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.45 Мала кантата на міш. хор і см. орх. Міріш-Ріціюса, 16.00 Музика, 18.00 Гавайські пісні у вик. Аліи Сен-Поль, **Мінхен** (405,4) 17.15 Форт. твори илих. композиторів, 19.15 Звучні дрібнички, концерт солістів, 20.10 Вес. оркестр, 21.40 „Макбет" симф. поема Р. Штравса під дир. композитора, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сольо на тарогато, 17.50 Сп. ресітель Л. Ляврісіна в супр. циг. орх., 19.30 „Банк-Бан" оп. Еркля, 23.20 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика 17.15 Форт. ресітель, 19.00 Легка музика, 20.45 „Ле едукаите ді Сорренто" оп. Усіліо, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 17.15 Секстет Бетовена.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 4. жовтня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл. Дешево й вогнетревало, Пісеньки з фільму „Петрусь" із гр. пл., 8.45 Програма на завтра, 8.50 Ранішній денник, 10.30 З ріжних країн, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Опереткова музика; у перерві в год. 13.00 „При театр. ватрані". 14.00 Свято підгалянських стрільців, 14.45 Музика з гр. пл., 15.00 Антена на антені, легка муз. вид., 15.30 Для села: Кооперація це краще завтра села, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий концерт, 6.15 Легка музика з гр. пл., 16.30 „Відправа грецьких послів" Кохановського (фрагмент), 17.00 Концерт орх.; промова міністра віроісповідань і сусп. опіки Свєнтославського, 19.00 Рефлектором по шк. дітях, 19.15 Мішаний концерт, форт., мецосопран, 19.45 Поезії Каз. Буковського, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.21, 22.35 Спортові вісти, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Концерт орх., 22.00 „Ті 4 у своєму репертуарі", 22.30 Легка й танк. музика з гр. плит.

СУКНІ КАССАКИ найновіші моделі поручає відома з дешевости у великім виборі ф-ма **МІНЦЕР** КОПЕРНИКА 17 Увага на число дому. Ч. 2[illegible].

Понеділок, 5. жовтня 1936.

6.30 Раніщня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днів, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Гутірка для ст. дітей: З гарних книжечок; Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.40 Про деякі труднощі виховання: Брехня, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.30 Біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Ів. Кепура з гр. пл., 16.15 Новий правопис — практичні вказівки, 16.30, 17.15 Розр. концерт, орх., пісоньки, 17.00 Іван Остроруг і його меморіял про направу Річипосполитої, 17.50 Глибинові бальони, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.25 Пікавер із гр. пл., 18.40 Львівська обезпечальня і дитина, 18.50 Куток для сільської молоді, 19.00 Воицька авдиція, 19.30 Спів у супр. форт., 19.50 Тисяча тактів музики, 20.45 Літер. вечір присвячений Вол. Оркановi, 21.30 Моріс Равель: Сичковий квартет, ф-дур. 22.00 Розривковий концерт, музика, спів, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 6. жовтня 1936.

6.30 Раніщня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днів, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для мол. дітей: „В осені", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музика, спів із гр. пл., 12.40 Інавгурац. авд. хліборобських вістей, 12.50 Господарські вістки, 15.15 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.30, 17.15 Концерт орх., пісоньки, 17.00 Льондон убогих, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт. вістки, 18.20 М. Ретберг, з гр. пл., 18.35 „Про Мартина Кендзьора", літ. нарис, 18.50 Промова мін. осв. Свентославського, „Вага Помор'я і Торуня", 19.05 Роля провідника у сусп. житті, 19.25 Скр. сонати Бетовена, форт., скр., 19.45 Пісоньки в вик. хору, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., скр., спів; у перерві Веч. денник. Актуальна гутірка, 22.30 Поет Рімбо — кольонізатор Абісинії, 22.45, 23.00 Танк. музика.

Радіокутик.

КАМЕРАЛЬНА МУЗИКА В ЗИМОВОМУ СЕЗОНІ.

У ділянці камеральної музики заслуговує на увагу цикль скрипкових сонат Бетовена, з яких першу почуємо 6. жовтня в год. 19.20.

Передбачуються авдиції архитворів музики клясичної і романтичної, як напр. септет Гуммеля, октет Шпора, октет Шуберта, „Дівертіменти" Моцарта і т. п.

З новочасної музики передбачуються твори Гіндеміта, Русселя, Марксіча, Р. Штравса й інші.

До цього слід додати ріжного роду речиталі, як теж Шопенівські концерти.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельгп бельг. 89.93—89.50, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Франки фр. 24.87 — 23.71, Фр. шв. 122.90—122.10, Фунти англ. 26.30 — 26.14, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Корони данські 117.34—116.50, Корони норв. 132.08—131.10, Кор. шв. 135.58 — 134.90, Марки фінл. 11.59—11.30, Марки нім. 136 — 133, Шил. австр. 99—98, Марки нім срібні 149—144

Акції.

Банк Польський 106, Цукор 29, 28.75, 29, Вугіль 15.50, 15.25, Ліпльпоп 14, Островець 30.50, Стараховичі 35.75, 35.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 61.75, 2. ем. 62.75, серії 78, 5 конв. 51.25 52, 6 дол. 70, 4 прем. дол. 47, 7 стаб. 49.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 39—41. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ГТКЗ. 40.50 — 43, 4 і пів прц. БК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Долярівка 45.50—48, 3 інвест. 1. ем. 62—64, 2. ем. 63—65.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	23.00—23.50
Пшениця зб.	22.26—22.75
Жито I	16.50—16.75
Жито II	16.25—16.50
Ячмінь на мливо	17.50—17.75
Ячмінь паст.	16.75—17.00

Інші курси без зміни.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. жовтня ц. р. кооперативам платить за: льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.35	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока	0.14	„
1 к. яєць	3.50	„

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. X. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Кури I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05	зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	„
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85	„

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Львівського Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" відбудуться у пятницю, 23. жовтня 1936 в год. 9. у Львові при вул. Рутовського 22. в салі „Української Бесіди" (Народний Дім) зі звичайним порядком нарад. На випадок браку комплету в 9 год., Загальні Збори відбудуться годину пізніше при якомунебудь числі делегатів. В 8 год. відправиться за померлих членів Богослуження в Преображенській Церкві. — Рада Львівського Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи". 2830

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТИ до продажі кас та ріжних апаратів потрібні. Lublin, skrytka 275. 2601 6—20

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТОРОЖІВКУ в новій камяниці з добрим мешканням прийме за кавцією до 700 зол. Зголошення до „Діла" під „Сторожівка". 2827 1—1

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ при вул. Бляхарській ч. 20: Мешкання 3 кімнати з передпокоєм, комфорт на I. і III. поверсі. При вул. Руській 14: крамниця з двома приміщеннями. При вул. Домініканській 2: дві крамниці. Інформації власник Коркес, Домініканська 2. 2806 2—2

НА ДВІ ОСОБИ окрема кімната з харчем: Львів, Театинська 31. м. 5. 2618

ДВА ГАРНІ ПОКОЇ, передпокій, кухня, біля Личаківського парку 50 зол. Відомість „Трансакція" (Ігнат) Длуґоша 1. 2832 1—3

НАУКА

ВІДКРИВАЮ нові курси французького, англійського і стенографії. Бухгальтерія, Машинописання. „Ecole Francaise" Баторія 34. 1/22 2—2

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ з правом видавання свідоцтв, проваджена паризьким моделістом Біндером приймає вписи, Оссолінських 12. 2704 11-?

ФРАНЦУЗЬКОГО вчить дипльомована, конверсація, корепетиції, W. z. H. Z. Цлова 12, м. 7. I. п. (перша брама Пекарської). 2?31 1—1

„ПОСТЕМП". Перша у краю конц. школа, система „Крій індивідуальний" — відділи: кравецтво, корсетарство, білизнярство. Курси відкриті цілий рік, початок 1-го і 15-го кожного місяця. ЛЬВІВ, ЗІМОРОВИЧА ЧИСЛО 3. 2826 1—4

РІЖНІ

ВИБАГЛИВІ парасольки, парасолі поручає Новочасна вирібня „Лion" Шайнохи 2. Реперації, покриття дешево. 2824 2-3

ЖАРІВКИ від 5—25 ват, 110—220 вольт, 70 сотиків, батерії до ліхтарок по 35 сотиків, лямпи двополуменні никлеві зол. 6.—, ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 2804 2—3

ВЗОРИ до гафтів найновіші відбиває, продає готові. Пасаж Феллерів 2. 2714 3—5

ОСТАННІ НОВИНИ

на сезон осінній і зимовий по цінах небувало низьких.

Галицький Маґазин Новин, Львів, Галицька 15.

ДЛЯ ПРИКЛАДУ КІЛЬКА ЦІН:

[illegible] на сукні від	1.50	Полотно	[illegible]
Вовна „Ангора"	3.00	Дима на підштаники	[illegible]
Вовна на комплети	8.50	Перкаліна кольорова	[illegible]
Вовна на спідники	4.50	Зефір сирий	[illegible]
Вовна на плащі	4.75	Шифон 80 шир.	[illegible]
Шевйоти англійські	3.50	Попеліна на сорочки	[illegible]
Вовна на мундурки від	1.50	Всип рожевий	[illegible]
Камгари на студ. убр.	4.00	Полотно на простирала	[illegible]
Вельвети і штрукси	1.65	Атлас на постіль	[illegible]
Бая двостороння	1.40	Пошевки від	[illegible]
Фланеля на шляфроки	0.80	Простирала 2 метр.	[illegible]
фланеля гладка	0.80	Простирала на ковдри	[illegible]
Фланеля на білля	0.65	Ручники від	[illegible]
Коци	4.75	Стирки до начиння	[illegible]
Ковдри сатинові	9.50	Хустинки від	[illegible]

Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

ВУГІЛЬ-КОКС-ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє **НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ** Львів, Ринок 36. Тел. бюра 103-27, Тел. складу 269-66. Інформації: Бюро — Ринок 36. та склади: Ринок 36, Личаківська 1[illegible], пл. Більчевського 3. і Солодова 14. 2691 — — — Точна вага — Солідна обслуга — — —

Повідомляємо П.Т. Гостей, що вже відчинена в новім льокалі кімната до снідань. РЕСТОРАН **Д. Дружбяка** Львів, Ринок [illegible]. Поручає смачні снідання, обіди і вечері. Буфет засоблений у добрі перекуски і всякі напитки, краєві і закордонні. — Пиво Окоцімське.

ДБАЙ про культуру мешкання. Гарні моделі фіранок, накидки, таблети від найдешевших до найвибагливіших за безцін — Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 4-?

ОТСИМ повідомляю П. Т. давних відборців, що після довшої перерви, відкрив я варстат електромеханічний, АЛЕКСАНДЕР ЖАРСЬКИЙ, у Львові, вул. Коперника шісnaцять і переводжу всякі направи з обсягу електротехніки, солідно, скоро і недорого. 2779 ?—3

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", брама Андріолього Ринок 24. 2613 10—?

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські: Коперника 26, подвіря. 2798 2-10

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 2.50 у ДУБСА, Сикстуська 6. 2718 7—10

ФУТРА поручає і виконує жіночі, мужеські та всілякі модернізації. Ціни низькі. МАРІЯН САБАТ, ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 9, бічна Зіморовича. 2674 10-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕРВОВИХ НЕДУГ **Д-р НАРЦИЗ ЛУКІЯНОВИЧ** орд. від 15—17. ЛЬВІВ, САПІГИ 6. ТЕЛ. 114-10. 10-10 2634

ОПЕРАТОР-УРОЛЬОҐ **Примар Д-р Оберлендер** Львів, пл. Смольки 1 а, тел. 208-37 ВЕРНУВСЯ. 2878 2-2

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики **Д-р ФІШЕР** б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік у БЕРЛІНІ, ВІДНІ ТА ПРАЗІ перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7 ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3. напр. Віденської каварні Тел. 251-68. Сепаратові жданьні.

Косметичний Інститут і Ляборатоpія **д-ра О. Тушицького** Львів, вул. св. Софії ч. 3. усування аномалій цери, бородавок, пігменту, волосся, близн, дзюбів і плям, масажі, тривале усування морщин, жилаків і відмороження власною методою. 2675 Урядово затверджений 4-місячний курс косметичної закордонної програми.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки **Б. СОММЕРФЕЛЬД** Експорт до Англії, Аргентини, Уругваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д. виключне заступництво: **С. Новацький** Львів, вул. Пілсудського 17. [illegible]

Детектори на голосник зол. 20.— Зміцнювачі дволямпові зол. 60.— продає **ЕЛЕКТРОМАТ** Казимира В. 47 — Сикстуська [illegible]

ФУТРА дешево і солідно виконує Е. Гонсовска, Львів, Домініканська 4. [illegible]

КРЕМ HALINA Nr. 2 ідеально плекає церу... усуває ЗМОРШКИ

ЛЯМПИ електричні хромовані поручає **ҐАЛЬВАНІЯ** Вирібня механічних виробів 2670 Жулінського ч. 11 а. 1-1

Управнене технічно-дентистичне заведення **Сальомона Штерна** перенесене з вул. Шопена 5. на Городецьку 53 а. Виконує працю на догідних умовах. 27?7 ?-?

ЗНАМЕНИТЕ БІЛЛЯ на осінь і зиму для Пань, Панів і дітей купите найкорисніше просто у фабриці **ПАВ** ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 1. 2?09 5-?

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.